

Gy. Dobos Mariann

VAKON A MUNKA KAPUJÁBAN

Gy. Dobos Mariann

VAKON A MUNKA KAPUJÁBAN

VGYKE
Budapest

©Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete
(VGYKE)

Támogatók:

Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Központ

Emberi Erőforrások Minisztériuma

GY. DOBOS MARIANN: VAKON A MUNKA KAPUJÁBAN

Szerkesztő: Dunay Csilla

A borítón Istók Imola látszik

Fotó: Balázs Gábor

Nyomdai kivitelezés: TAMA Solutions Kft.
1136 Budapest Balsac utca 54.

Felelős kiadó: Fodor Ágnes

ISBN 978-615-01-2325-7

Kiadó: Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi
Regionális Egyesülete (VGYKE)

Honlap: www.vgyke.com

E-mail: ugyfel@vgyke.com, Facebook: VGYKE

Székhely: 1141 Budapest, Szugló utca 81.

Telefon: (+36-1) 384-5541

ESÉLY A JÖVŐRE

Fodor Ágnes

Rengeteg szervezés és gondolkozás van mögöttünk az utóbbi másfél év óta, mikor is elkezdtük a „Foglalkoztatás 2020-231” elnevezésű projektünk végrehajtását, amelynek jóvoltából ez a könyv is megjelenhetett. Házon belül ennek egy kedvesebb és kifejezőbb nevet adtunk: ez lett az „Esély a jövőre – munkalehetőség látássérülteknek” projekt.

Ezalatt elvégeztünk számos felmérést saját tagságunk és a jelentkező látássérült álláskeresők körében, felkészítőket tartottunk számukra és több munkáltató számára is, mire sikerült 10 álláskeresőt elhelyeznünk a nyílt munkaerőpiacon. Közben kigyűjtöttünk 50 olyan munkakört, amelyet látássérültek is be tudnak tölteni, és felkutattunk olyan szakmákat, amelyek kimondottan erre a célcsoportra vannak szabva, és olyan iskolákat, ahol ezeket tanítják.

Eközben rájöttünk, hogy miért nem tud elhelyezkedni számos, szakmával vagy diplomával rendelkező látássérült munkakereső. Nos, elsősorban azért, mert sokszor olyan túlzó elvárásokat fogalmaznak meg a cégek, amelyek még az átlag magyar munkavállalók számára is teljesíthetetlenek. Mondok egy példát: tudjon tíz ujjal vakon gépelni, legyen erős a szóbeli kommunikáció területén, beszéljen idegen nyelveket, legyen ügyes szervező és információkereső az interneten, készítsen pikk-pakk adatbázisokat. Ezeknek a feladatoknak egy részét egyébként biztosan el tudnák végezni vak és gyengénlátó személyek is, csak nem egyszerre az egészet. A látássérülés okozta helyzet miatt amúgy is megtanulta már ezeket, aki boldogulni akart a szakmájában. Ez ugyanis egyfajta kényszerítő erőként ösztökél minket, hogy újszerű gyakorlatokat és technikákat sajátítsunk el, hiszen a világ, amiben élünk, a vizualitásra épül.

Nyilván nincs külön világuk a vakoknak sem, az online tér, a digitalizáció és az internet pedig időközben a szövetségesünk lett.

A cégeket tehát meg kell győznünk, hogy az összetett követelményekkel bíró munkaköröket darabolják szét. El kell ugyanis fogadniuk, hogy nekünk mégiscsak van egy fogyatékoságunk, ami mellett nem lehet csak úgy elmenni. Enélkül nem lesz előremozdulás! Köztünk is vannak nagyon jó minőségű emberek, de a munkaköröket elemezni kell, ehhez pedig le kell ülnünk, erre időt kell fordítanunk, és közösen át kell szabni ezeket olyan valóságos rész munkakörökké, amelyek aztán általunk is betölthetőek lesznek.

Más oldalról pedig meg kell érteni a látássérültekkel, hogy sokat kell még fejlődniük a sikeres munkavállaláshoz a nyelvtudás, az informatikai tudás és a szervezőképesség szintjén. Hatalmas jelentősége van ugyanis ezen területek készség szintű használatának. Nekünk, mint érdekvédő szervezetnek abban kell őket támogatni, hogy gyarapítsák a tudásukat, és képesek legyenek újabb készségeket kifejleszteni magukban, amivel kompenzálni tudják a látás hiányát.

Úgy vélem, hogy attól lehet előremutató ez a kiadvány, ha ezeket a gondolatokat elülteti az emberek fejébe.

Fodor Ágnes

elnök

Vakok és Gyengénlátók

Közép-Magyarországi

Regionális Egyesülete

TARTALOMJEGYZÉK

Esély a jövőre.....	1
TARTALOM.....	3
A VGYKE foglalkoztatási projektje.....	5
TANULÁSI LEHETŐSÉGEK.....	14
Ahol a legtöbb szakmát tanítják látássérült tanulóknak.....	14
Kétéves szakiskolai oktatás.....	21
Várják Debrecenbe az érettségire és szakmaszerzésre készülő diákokat.....	22
Látássérült hallgatók a felsőoktatásban.....	27
SZAKMÁK, MUNKAKÖRÖK.....	34
Harmincnál is több munkakörben dolgoznak látássérült munkavállalók a szövetségben.....	35
Belgrádi Nyilatkozat.....	39
Látássérültek a Kézmű-ERFO-Főkefe cégcsoportnál.....	40
Oda kell állni mögéjük, ahogyan csak tudunk.....	44
Infoalap – tudást, szoftvereket, eszközöket kínálnak.....	48
Segítség a pályaválasztáshoz.....	57
50 munkakör névsorban.....	59
50 munkakör látássérült munkavállalóknak.....	63

A VGYKE foglalkoztatási projektje

A VGYKE hosszú évek óta foglalkozik rendszeresen azzal, hogy segítséget nyújtson a látássérült munkakeresőknek. Ennek az oka sajnos eléggé nyilvánvaló: még manapság is erősen hátrányos helyzetben vannak azok a vak és gyengénlátó emberek, akik szeretnének elhelyezkedni a nyílt munkaerőpiacon, függetlenül attól, hogy mennyire képzettek. Az egyesület több országos pályázaton is indult ennek a helyzetnek a javítása érdekében, és az így elnyert támogatásokból számtalan hasznos és újszerű programot valósított meg. 2020 őszén kezdhették bele eddig legnagyobb volumenű projektjébe, amely 2022. január 1-ig tartott, és amelynek hivatalos megnevezése *Foglalkoztatás 2020-231*, egyesületen belüli neve pedig ez: *Esély a jövőre – munkalehetőség látássérülteknek*. Ebben a projektben komplex felkészítést vállalt az egyesület, és ami a lényeg: 10 látássérült munkakereső elhelyezését ígérte és teljesítette. E projektnek hozadéka ez a könyv is, amelyet épp most olvasnak. Nem véletlen, hogy a VGYKE-nek ezt a vállalatát maximális összeggel támogatta a kiíró Nemzeti Fogyatékoságügyi- és Szociálpolitikai Központ Közhasznú Nonprofit Kft. (mai nevén Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet) – az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából.

Együttműködési szerződés munkáltatókkal

A cél az volt: meg kell találni azokat a vállalatokat, amelyek még ebben a koronavírus okozta nehéz gazdasági helyzetben is kínálnak munkalehetőségeket látássérült szakemberek számára. Eredetileg hat céggel tervezett szerződést kötni a VGYKE annak érdekében, hogy megismertesse velük, milyen munkákra képesek a látássérült emberek és milyen segítséget kell kapniuk ahhoz, hogy minél zökkenőmentesebb legyen a munkába állásuk. Ezt szolgálták az érzékenyítő, más szóval szemléletformáló tréningek, ahol saját bőrükön

tapasztalhatták meg a cégek képviselői, hogy milyen fekete szemkötővel tájékozódni egy helyiségben, illetve hogyan lehet tárgyakat megtalálni az éleslátás képessége nélkül is. Végül is tíz céggel került sor szerződés kötésre, ebből pedig már el is jött a szemléletformáló tréningekre. A megkötött szerződések pedig bizakodásra adnak okot arra vonatkozóan, hogy hamarosan a fennmaradó négy munkáltató is részt vesz hasonló szemléletformáló foglalkozáson.

A vakvezető kutyák mindig jól szerepelnek a szemléletformáló tréningeken

A tapasztalatok szerint egyébként egy-egy ilyen foglalkozás valóban képes arra, hogy megváltoztassa az ép, egészséges résztvevők addigi szemléletmódját.

Meg kell jegyezni, hogy számtalan próbálkozás, sok-sok e-mail és telefon előzte meg azt az eredményt, hogy sikerüljön találni tíz befogadó szemléletű céget. Pedig nyilvánvalóan csak olyanokat kerestek meg a projekt munkatársai, amelyeknél több munkakörnek sem feltétele a jó látás. Bár behatárolták a látássérült emberek képességei, illetve munkavállalási lehetőségei, sokkal többre képesek annál, mint amennyit jelenleg a közvélemény gondol róluk. Például remekül elboldogulnak a számítógépes munkákban – kivéve az olyan vizuális típusúakat, mint a képszerkesztés és videószerkesztés. Ezekben az ipari ágazatokban igyekezett intenzíven kapcsolatokat találni a projektgazda: a pénzügyi szektorban, a logisztika és kommunikáció, a reklám és marketing, valamint az irodai adminisztráció területén működő cégekkel, valamint a betanított könnyű fizikai

munkát kínáló és a vendéglátásban tevékenykedő munkáltatókkal. Amely cégekkel végül eljutott a kapcsolat a szerződésükötésig, onnan folyamatosan kapott a VGYKE állásajánlatokat, amelyeket különböző csatornáin azonnal meg is osztott.

Ami az érzékenyítő foglalkozásokat illeti: az egyesületnek már 2006 óta van egy saját rendszere erre, amelynek neve: Túloldalról érzékenyítő tréning, ennek rövid, demó változatát tartották itt célszerűnek „bevetni”, és ez alkalmanként másfél óráig tartott. A foglalkozásokat egyébként mindig okleveles tapasztalati szakértők tartották, és a találkozókon sok szempontra felhívták a figyelmet – például, hogy mire lehet számítani egy vakvezető kutyától a munkanap során. Alap kiindulás, hogy ilyenkor nincsen tabutéma, bármiről kérdezhetnek az érdeklődők, hogy eloszlassák esetleges kezdeti félelmeiket. Jó terepet nyújtott az érzékenyítő tréningek tartásához a VGYKE modern környezete, a jól felszerelt és ízlésesen berendezett irodákkal, valamint a Láthatár Segédeszköz Bolt, amelyben számtalan analóg és digitális eszköz szolgálja a látássérültek kényelmét és pótolja látáshiányukat.

Felmérés és közzététel

Ezzel egyidőben a projekt szakmai vezetője részletes felmérést készített arról, hogy a VGYKE tagjai közül hány ember munkaképes korú, hánynak van munkája, ki milyen szintű végzettséggel, illetve milyen szintű látássérültséggel rendelkezik. Valamint, hogy a munkanélküliek kívánnak-e dolgozni, a részmunkaidőben dolgozók pedig szeretnének-e a már meglévő állásuk mellé másik állást is találni. Erre a rendkívül széleskörű információkat tartalmazó tagnyilvántartó rendszer adott lehetőséget. Már az egyesületen belüli felmérés is sok embert érintett, hiszen a vakok szövetségén belül a VGYKE rendelkezik a legnagyobb tagsággal. De nem álltak meg itt, mert kiszélesítették a jövőbeli támogatottak körét, így VGYKE-tagsággal nem rendelkezők is jelentkezhettek erre az egyedülálló lehetőségre, függetlenül attól, hogy hány évesek és az ország melyik régiójában élnek.

Egyúttal pedig regisztrációs felületet hoztak létre a vgyke.com honlapon, illetve számos helyen közzétették azt a lehetőséget, hogy térítés nélkül hozzájárulnak 50 látássérült ember hatékony munkakereséséhez, amennyiben regisztrálnak a Foglalkoztatás 2020 projektre, majd aktívan együttműködnek a szervezőkkel, vagyis részt vesznek a felkészítő foglalkozásokon, figyelemmel kísérik az üres pozíciókat és jelentkeznek közülük egyre vagy többre. Nagyobb körben a 2020. november 9-én tartott online projektnyitón lehetett hallani először a részletekről az egyesület elnökétől és az egyes területek felelőseitől. Illetve abban a sajtóközleményben, amely beharangozta a Foglalkoztatás 2020 projekt elindulását és az interaktív projektnyitót.

Projektnyitón: Gy. Dobos Mariann, Fodor Ágnes, Házi Tamás, H. Nagy Krisztina

Lényeges szempont volt, hogy minél többen értesüljenek erről a kivételes lehetőségről, ezért a VGYKE a saját csatornáin mellett infor-

mációt küldött fontos társ-médiáknak, így a Vakok Világa havilapnak és a Rehabportálnak.

Bár ötven jelentkezőt kívántak a projektbe bevonni, végül ezt is túlteljesítették, és 57 regisztrált érdeklődővel foglalkoztak. Az érdeklődők összetételéről a következő táblázat ad érdekes információkat.

A projektbe bevont személyek száma: 57 fő

Szemponatok	Résztevők száma
Nemek szerint	Férfi: 30 fő
	Nő: 27 fő
Életkor szerint	20-30 év közötti: 3 fő
	31-40 év közötti: 21 fő
	41-50 év közötti: 21 fő
	51-60 év közötti: 9 fő
	60 év fölötti: 3 fő
Végzettséget tekintve	Alapfokú: 13 fő
	Középfokú: 16 fő
	Felsőfokú: 28 fő
Lakóhely szerint	Budapesti: 34 fő
	Vidéki: 23 fő
Látássérülés mértéke szerint	Vak: 33 fő
	Aliglátó: 10 fő
	Gyengénlátó: 14 fő
Munkaerőpiaci státusz szerint	Nyugdíjas: 3 fő
	Munkanélküli: 27 fő
	Aktív dolgozó: 27 fő

Amit kínáltak: munkaerőpiaci és pályaorientációs tanácsadás, pszichológiai konzultáció

Ezt követően megkezdődtek a különböző felkészítők. A szakmai vezető vállalta fel a munkaerőpiaci tanácsadást, amelynek során külön-külön beszélgetett minden jelentkezővel, és egyeztetett velük, hogy az ő adottságukkal, képzettségükkel, munkaerőpiaci múltjukkal és motivációjukkal, mely munkakör betöltésére van a legnagyobb

esélyük. A háttérben pedig tárgyalt a munkáltatókkal, és folyamatosan publikálta a tőlük érkező újabb és újabb álláshirdetéseket. Majd közvetített azokban az esetekben, amikor már szerződéskötésre került sor.

Ezt azonban még megelőzte a pszichológussal való találkozása annak a húsz jelentkezőnek, aki ezt kérte. A konzultációk célja az volt, hogy felderítsék a programra jelentkezők erősségeit, gyengeségeit, értékeit és azt, hogy mit látnak hiányosságnak. Mindezt annak érdekében, hogy realisabb képet alkossanak önmagukról. A tudatosított pozitívumokra támaszkodva pedig ezután bátrabban nézhetek szembe az életükbe érkező kihívásokkal, amelyekre úgy is tekinthetnek, mint olyan, sok tapasztalatot adó életeseményekre, melyek által változni, növekedni és fejlődni tudnak.

Ezek három alkalmas konzultációk voltak, amely nem tűnik nagy számnak, de mégis elég volt ahhoz, hogy inspirációként szolgáljon a további álláskeresés rögzös útján.

A pályaorientáció során pedig elsőként arról esett szó, hogy milyen tendenciák jellemzik éppen a munkaerőpiacot, milyen típusú állásokra lett e koronavírussal terhelt időszakban jobban, illetve kevésbé szükség, illetve milyen módszerek és csatornák állnak rendelkezésre a sikeres álláskereséshez. Azt is tudatosították a résztvevőkben, a tanácsadóval közösen, hogy kinek milyen elvárásai vannak egészen pontosan az új munkával kapcsolatban – a helyszínt, a közlekedésre fordítandó időt, a napi munkaidőt, a beosztást, a fizetést és más egyéb szempontokat figyelembe véve. Végül pedig rátérek a konkrétumokra: vagyis hogyan kell egy ütős önéletrajzot megírni, és mit érdemes taglalni a motivációs levélben. A tanácsadó átadta ismereteit arról, hogy mit várnak el az önéletrajztól és az állásinterjú alkalmával a HR-esek és a cégek szakmai vezetői, és mely kérdésekre lehet számítani, akár telefonon, akár személyesen keresik majd fel őket. Az elhelyezés sikerét nagyban meghatározta, hogy a felkészítők részletesen megismerhették az álláskeresőt, majd ennek tudatában tudták a számukra legkedvezőbb munkatípust ajánlani.

50 munkakör, amelyeket látássérült emberek betöltöttek

Úgy döntöttek a projekt előkészítői, hogy újszerű dologba vágnak bele: elemeznék 50 munkakört, amiben elsősorban a Nemzeti Pályaorientációs Portál adataira támaszkodnak, majd összevetik ezeket azokkal az információkkal, amelyeket munkáltatóktól szereznek be a témában. Abban bíztak, hogy sok olyan munkakört fognak találni, amelyeket vak és gyengénlátó emberek is be tudnak tölteni. Akkor még egyáltalán nem gondolták, hogy 50 munkakör is megfelel ennek a kritériumnak. Ezek tudatosítása azért is fontos, mert tudásunk szerint eddig sehol nem voltak ezek ilyen szisztematikusan összegyűjtve. Márpedig, ha van ilyen 50 munkakör, akkor egyszerűbb lehet mind a munkakeresők, mind a munkavállalók helyzete, hiszen ebből a listából bőven tudnak válogatni. Több típusú munkáltatótól is gyűjtöttek adatokat: először is a VGYKE-nél, hiszen ez volt a legkönnyebb, valamint ez egy nagylétszámú egyesület, ahol a legtöbb munkavállaló értelemszerűen látássérült. Ezt követően a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségéhez (MVGYOSZ) fordultak adatokért, ezután pedig egy védett szervezethez – ez volt a Kézmű, Erfo, Főkefe Kft. –, végül pedig egy nyílt munkaerőpiaci céghez, a WorkForce Kft.-hez. E szervezeteknél több átfedés is volt a munkaköröket illetően, de természetesen minden munkakör csak egyszer került be a listába.

Innen már csak egy logikai ugrás volt annak feltérképezése, hogy milyen szakokon, karokon tanultak látássérült hallgatók az elmúlt 5 évben, 2017 és 2021 között. Erről három egyetemről kértek statisztikát: a nagylétszámú ELTE-től és a szintén nagylétszámú Debreceni Egyetemről, illetve a kisebb, de elit egyetemnek számító Budapesti Corvinus Egyetemről. A meglepetés itt sem maradt el: rendkívül sokféle szakon tanultak ebben az időszakban ezen intézményekben látássérült hallgatók, összesen 237 fő, a részletes statisztikát a későbbiekben lehet szemügyre venni. Ezek a számok nagyon jól megvilágítják azt a tényt, hogy a IKT-technológiák elterjedésével megnyílt egy új lehetőség a látássérült emberek előtt: a számítástechnika elsajátítása révén olyan munkaköröket is be tudnak töl-

teni, amelyekről azelőtt legfeljebb csak álmodhattak. Az informatika jóformán egy új érzékszervként működik a látássérült tanulók és dolgozók körében a XXI. században. A Braille-írás feltalálása óta ez lett a következő nagy ugrás, amely megváltoztatta a látássérült emberek életét. Ebből adódik az érdekvédő szervezetek következő feladata: megismertetni a társadalmat, köztük a munkáltatókat ezekkel a tényekkel, hogy ne heverjenek parlagon az így megszerzett diplomák, hanem hasznosuljanak, hozzájárulva ezzel a közvagyon gyarapodásához.

Elhelyeztek és mentoráltak tíz látássérült résztvevőt

A végső célt abban jelölték meg a VGYKE projektjének munkatársai, hogy minél több olyan látássérült embert tudjanak elhelyezni a nyílt munkaerőpiacon, akik a kialakult járványhelyzet miatt veszítették el az állásukat, vagy óraszámcsökkentés áldozatai lettek, és emiatt súlyos anyagi problémával küszködnek. Legalább 10 aspiránsnak kívántak ilyen jellegű segítséget nyújtani, de természetesen igyekeztek ezt a számot minél magasabbra tornáztatni.

Ehhez mindkét oldalon újszerű információkat kellett tartanunk. Mint már említettem, az együttműködő partnerek képviselőinek szemléletformáló programokat szerveztek. Ezekkel a rendezvényekkel azt kívánták elérni, hogy a nem megváltozott munkaképességű szerencsések ismerjék meg, hogyan boldogulnak a fogyatékossgal élők mindennapjaikban és a munka világában. Továbbá, hogy tudatosítsák bennük: egy megváltozott munkaképességű dolgozó is tud teljes értékű munkaerő lenni. Ám a munkáltatóknak is fel kell készülniük arra, miként tudják hozzásegíteni a fogyatékossgal élő új belépőt ahhoz, hogy megfeleljen a cég követelményeinek, és hogy fel tudja venni a versenyt egészséges társaival. A dolog persze nem ért azzal véget, hogy munkába álltak az új emberek, értük felelősséget is vállaltak, mentorálták őket. Vagyis tartották a kapcsolatot velük és vezetőikkel is, hogyha probléma merülne fel, akkor azonnal közvetíteni tudjanak a felek között.

* * *

Felmerülhet a kérdés: sikerült volna ennek a tíz munkakereső látássérültnek az elhelyezkedése ennyi idő alatt akkor is, ha nem a projekt keretein belül történik meg? Bizonyítani utólag persze semmit nem lehet, de ha arra gondolunk, hogy hány ember megfejezett munkája kellett ahhoz, hogy ez a végeredmény megszülessen, akkor úgy vélem, hogy a NEM a helyes válasz. Hiszen nemcsak az a néhány projekt munkatárs dolgozott ezért a célért, aki név szerint szerepelt a kiíró és a VGYKE által megkötött szerződésben, hanem a VGYKE több csapata is. Ők a közösségi civil szervezők, a Láthatár Segédeszköz Bolt eladói, az informatikusok, a videókészítő gárda, az ügyfélszolgálat hírlevelet szerkesztő munkatársai, az online média munkatárs és persze a pénzügyes kolléganők. Vagyis jóformán a teljes munkatársi gárda. Köszönet nekik érte.

TANULÁSI LEHETŐSÉGEK

AHOL A LEGTÖBB SZAKMÁT TANÍTJÁK LÁTÁSSÉRÜLT TANULÓKNAK

Ekkert Zsuzsanna

Szerencsés időpontban vettem fel az interjú ötletét, mert éppen őszi szünet volt. Ekkert Zsuzsanna intézményegység vezető így jóval könnyebben tudott időt szakítani a beszélgetésre, mintha egy átlagos tanítási héten lettünk volna. Ekkor ugyanis rendkívül elfoglalt, hiszen a neves, látássérülteket tanító intézményen belül a szakiskola és a készségfejlesztő iskola zökkenőmentes működéséért felel hétről hétre.

- *Mióta lehet tanulni a készségfejlesztő iskolában és a szakiskolában? Ezek tudvalevőleg a budapesti Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Kollégiuma és Gyermekegységjei.*
- 1987-ben indult el a szakiskolai oktatás, kezdetben a tanulásban akadályozottak tagozatával. Ők jelenleg a készségfejlesztő iskolában tanulnak. 1992-ben az értelmileg akadályozott, 1995-ben pedig ép értelmű látássérült fiatalok számára vált elérhetővé a szakiskolai képzés. Az első szakma egyébként a szőnyegszövő volt. Ez a képzés ma is létezik.
- *Milyen szőnyegetek szőnek? Rongyszőnyegetek?*
- A hivatalos megnevezés a népi kézműves szőnyegszövő, tehát kézműves szőnyegetek készítenek, ezen belül rongyszőnyegetek

is megtanulnak szőni, de ennél jóval komplikáltabb mintákat és anyagokat szoktak kezelni.

- *Hogyan nőtt ezután a szakmák száma?*
- Első körben más kézműves szakmákkal gyarapodott, a kosárfonó és a fazekas szakmával. Pontosabban népi kézműves kosárfonó és fonottbútor készítő, valamint népi kézműves fazekas a hivatalos megnevezésük. Aztán következett a számítógépes adatrögzítő, újabban pedig a péksegéd, hivatalos nevén a sütőipari és gyorspékségi munkás, ezek rész-szakképesítést nyújtanak.

Kétéves és négyéves képzés is van

- *Mindegyik szakma elvégzése ugyanannyi ideig tart?*
- Nem, nem. A népi kézműves szakmák adaptálva lettek a látás-sérültek számára, ettől megnőtt a képzési idejük, így ők négy év tanulás után tudják letenni a vizsgát. A két rész-szakma oktatása viszont két évig tart.
- *Csak az végezheti el a szakiskolát, aki előzetesen idejárt a vakok általános iskolájába, vagy kívülről is jöhetnek diákok?*
- Jöhetnek külsők is. Sőt, az általános iskolával ellentétben, ahol csak súlyos fokban látássérült diákok tanulhatnak, a szakiskolába mindenféle fogyatékossgal élő fiatal felvehetünk, mégpedig az egész országból. Jöhetnek szegregált és integrált iskolából egyaránt, az egyetlen feltétel, hogy legyen szakértői véleményük a fogyatékoságukról. Vagyis arról, hogy sajátos nevelési igényüként (sni) tanultak. Nálunk nyilván elsőbbséget élveznek a látássérült diákok, de vannak autista, mozgássérült, tanulásban akadályozott és beszéd fogyatékos tanulóink is, tehát sokféle fiatal fogadunk.
- *Régebben ezeket a szakmákat és rész-szakmákat OKJ-s képzés keretében tanulták. Mi változott a felnőtteképzés reformja után, és ez hogy érintette Önöket?*
- Korszerűsítették a képzés tartalmát, szorosabb lett a kapcsolat

a képzés és a hazai piacgazdaság között. Bizonyos szakmákat megszüntettek, az Országos Képzési Jegyzéket (OKJ) felváltotta a Szakmajegyzék. Mi kicsit kivételt képezünk a megújult szakképzés keretei között. Nem tartozunk szakképzési centrumokba, felettesünk a kézműves szakmákat illetően az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az EMMI. A kézműves képzéseket a szakiskolán kívül csak felnőttképzésben lehet elsajátítani, tehát egyfajta privilégiumot élvezünk azzal, hogy az sni-s diákok ezeket normál iskolai keretek között tanulhatják, és nem a felnőttképzés rendszerében. A másik két rész-szakmánkkal ugyanaz a helyzet: bár a felnőttképzés palettáján is megtalálható a péksegéd és a számítógépes adatrögzítő, tehát lehet ezeket más szakiskolában, illetve felnőttképző intézményben is tanulni, de állami iskolákban csakis sajátos nevelési igényű tanulóknak.

- *Van-e életkori korhatár a szakiskolában?*
- Igen, ez 25 év, ami a tanulmányok befejezésének időpontját jelöli. Vagyis legkésőbb 21 évesen lehet ide jelentkezni, ha valaki négyéves szakmát akar tanulni, és 23 évesen, ha kétéveset.

Két szakmát is tanulhatsz ingyenesen

- *A magyar állam két szakma ingyenes megtanulását biztosítja. Ha valaki a kézműves népi szövő szakma után meg akarná itt tanulni a számítógépezést is, van erre lehetősége?*
- Igen, igen. El lehet két szakmát is sajátítani, ha az elsőt időben elkezdik. Ez teljesen elfogadott dolog nálunk.
- *A szakmák tanulása nem olcsó mulatság, hiszen ehhez fonalak, textilek, agyag, máz, liszt és más egyebek kellenek. Van mindig elég alapanyaguk?*
- Van. Ez ugyanúgy működik, mintha normál iskola lennénk. Év elején le kell adni az igénylésünket, és a tankerület biztosítja a pénzügyi forrást ezekre az alapanyagokra, illetve eszközökre.

- *Amikor haladnak előre a tanulók a szakmájukban, van-e valamilyen bemutatkozási lehetőségük, hogy ezt meg ezt már el tudják készíteni? Hogy mondjuk a harmadik év végére milyen szép, nagy szőnyeget szőni? Megmutatják-e ezeket a szülőknek félévkor vagy évvégén, amolyan motivációs jelleggel?*
- *Hogyne, mindenképpen. A szülőkkel amúgy is nagyon közvetlen és szoros a kapcsolatunk, hisz csak így lehet jó eredményeket elérni. Van arra lehetőség, hogy műhelylátogatások alkalmával megnézzék, hogy a fiatalok hol tartanak, és milyen alkotásokat készítettek. Sőt, amikor a felvételi időszakban nyílt napokat tartunk, a leendő iskolások, szüleik és tanáraik betekinhetnek a műhelybe, megszemlélhetik a fiatalok eredményeit. Ilyenkor persze azt is elmondjuk, hogy akikkel találkoznak, azok hányadévesek, és hol tartanak a tanulmányaikban. Sok kiállításon is részt veszünk, időnként versenyeken is.*
- *Mi lesz azoknak a műveknek a sorsa, amelyek elkészülnek: ezeket megkapják a diákok, vagy esetleg el tudják adni?*
- *Az iskola nem elárúsítóhely, nem bolt, így nem lehet a termékeit eladni. Hogyha valaki venni akar látássérültek által készített terméket, akkor a Kézszelvény Alapítványtól tudja azokat megvásárolni, ezt az egyik kollégánk hozta létre. Az alapítvány keretei között volt tanítványaink dolgoznak, így lehet a termékekhez hozzájutni. De csak a máshol készített termékeket árusíthatják, mert hivatalosan egy iskola nem gyárthat termelésre.*
- *Akkor mi történik az itt készült tárgyakkal? Hazaviszi őket a készítőjük?*
- *Nem, ezeket megtartja az iskola, és különböző kiállításokon bemutatja. A kiállítások anyaga gyakran a már elballagott tanulók műveiből áll össze. És nem feltétlenül azért, mintha az újak nem tudnának ízlésesen létrehozni, hanem mert valami különleges van bennük, esetleg tematikus pályázatra készültek. Ilyen volt például az évente karácsony táján megrendezett Jászol kiállítás.*

Tematikus pályázati kiírás idején egyébként inkább erre a tematikára készítik a darabokat, mintsem a vizsgára.

- *Lehet arról tudni valamit, hogy mennyire lehet elhelyezkedni a kézműves szakmákban?*
- A kézműves szakmákban végzett tanulóink kapcsán két szervezettel, a Búzavirág Alapítvánnyal és a Kézzelfogható Alapítvánnyal vagyunk kapcsolatban, náluk már helyezkedtek el szőnyegszövők, kosárfonók és fazekasok, akik iskolánkban végeztek.
- *Ön egyébként mit tanít az iskolában?*
- Ebben a tanévben magyar nyelvet és irodalmat, valamint vállalkozási ismereteket tanítok. Emellett látom el ennek a szakiskolának és készségfejlesztő iskolának a szervezési feladatait és az igazgatását.

A tanárok jól ismerik a látássérültek problémáit

- *Hány diák és hány tanár van a szakiskolában? Vannak-e külső tanárok is vagy mesterek?*
- Jelenleg száznegy fiatal van a szakiskolában és a készségfejlesztő iskolában együttvéve, a szakiskolások száma nyolcvankettő. A tanárok létszáma attól függ, hogy mit számolunk bele és mit nem. Hogyha a délelőtti tanárokat, szakoktatókat, közismereti tanárokat számoljuk, akkor 28 tanárunk van, aki a tantárgyak elsajátítását teszi lehetővé. Dolgoznak rajtuk kívül gyógypedagógiai asszisztensek is, akik a tanórán esetenként gondozási vagy szervezési feladatokat látnak el. Némely tanárunk egyaránt tanít az általános iskolában és a szakiskolában is, őket áttanító tanároknak nevezzük. És mivel itt napközi és kollégium is működik, tanítás után a délutáni nevelőtanárok veszik át a fiatalokat, egy részük pedig hétfvégén is velük van. A gyakorlatot a saját tanáraink tartják, de a nyári gyakorlatnál előfordul, hogy pékműhelyekbe mennek ki a tanulók, és pékmesterek foglalkoznak a leendő péksegédekkel.

Itt a finom péksütemény

- *Akik a gyakorlatokat tartják az iskolában, például kerámia vázákat készítenek vagy kosarat fonnak, ők előzetesen kapnak valamilyen képzést a látássérültekkel való bánásmódról, vagy belejönnek maguktól?*
- *Az ideális eset az, amikor van ehhez képzettségük, tehát a szakmához is értenek és a fiatalokkal való bánásmódhoz is. Ezért a szakoktatóink egy része gyógypedagógus is. Mások egy iskolai szervezésben megvalósult akkreditációs tanfolyamon vettek részt, ahol a látássérülés elméleti és gyakorlati ismereteivel foglalkoztak. Ők nagyon sokat tanultak itt, nyilván nem annyit, mintha a Bárczin végeztek volna, de igazán praktikus ismeretekre tettek szert. Azokat a tanárokat pedig, akik nem gyógypedagógusok és ezt a tanfolyamot sem végezték el, őket mentorálni szoktuk. Van olyan kollégánk, aki segít azoknak az új tanároknak, szakoktatóknak, akik nem ismerik a látássérültek problémáit. Főleg abban,*

hogy a másik átlássa, milyen módszertanra és milyen eszközökre van szükség.

- *Hányan járnak egyes szakokra ebben a tanévben? És általában a fiúk vagy a lányok vannak többen? A pékeknél, gondolom, a fiúk, mert az nagyobb fizikai erőt és állóképességet igényel.*
- Igen, a pékeknél valóban a fiúk vannak többen, de összességében nagyjából fele-fele az arány. A szakmák között szokott lenni különbség, a szőnyegszövőt például több lány szokta választani, a számítógépes adatrögzítőt pedig több fiú.

Egészségügyi és pályaalkalmassági követelmények

- *Tartanak a kézműves szakmáknál gyakorlati felvételit? Bizonyára jó fizikummal kell bírnia annak, aki ezt szeretné csinálni.*
- Mindegyik szakmára jelentkezőnek meg kell felelnie az előirt egészségügyi alkalmasságnak, a számítógépes adatrögzítő képzésnél a pályaalkalmassági követelményeknek is. Ám a felvételi beszélgetésen azt is megnézzük, hogy milyen képességekkel rendelkeznek a diákok, és figyelembe vesszük a tanulmányi eredményeiket is. Vannak rövid kis elméleti és gyakorlati tesztjeink, amelyekkel vagy a kézügyességét mérjük fel valakinek, vagy az alapvető számítógépes ismereteit. De félreértés ne essék: nem kell tudni profin kezelni a számítógépet ahhoz, hogy bekerüljön egy fiatal erre a szakmára.
- *A mostani tanévben hány tanulót vettek fel a szakiskolába?*
- Itt a kilencedikes tanulókat említeném meg, mert ők az újak iskolánkban. Van egy kilencedikes szövő osztály, két kilencedikes adatrögzítő osztály és egy kilencedikes pék osztály. Ezekben hét, hét és tíz fő jár, tehát összesen 24 új tanulót vettünk föl.
- *Jövőre is fel tudnak venni nagyjából ugyanennyi tanulót?*
- Igen, fel tudunk ennyi jelentkezőt venni, sőt, kicsivel többet is.

- *Ami a közvéleményt legújabbán izgatja, az a látássérült pékek munkavégzése. Vannak-e már végzett pékek, és ha igen, el tudtak-e helyezkedni?*
- Igen, van egy végzett csoportunk, ők heten voltak. A kezdet kezdetén két fiatal el is helyezkedett a szakmájában, de jelenleg csak egyikük dolgozik pékségben. Óróa sokat lehetett hallani, olvasni különböző fórumokon, mert vak fiatalember. Egyébként többen el tudtak volna helyezkedni, de öten inkább továbbtanultak. Tehát nem azért nem dolgoznak pékségként, mert ügyetlenek, hanem mert szeretnének érettségit szerezni. A szakiskolák ugyanis nem adnak érettségit, de a boldogulásnál előny, ha valakinek érettségi bizonyítványa is van. Aki elég bátorságot gyűjt, az el is szokott menni tőlünk gimnáziumba – nappali vagy esti tagozatra.
- *Köszönöm a sok hasznos információt.*

KÉT ÉVFOLYAMOS SZAKISKOLAI OKTATÁS, KÉPZÉS

A honlapon a „látási fogyatékos” kifejezést használják. Számukra az alábbi szakmák érhetőek el:

1. Élelmiszereladó
2. Kerékpárszerelő
3. Kézi könyvkötő
4. Koszorúköttő
5. Sütőipari és gyorspékségi munkás
6. Szakácssegéd
7. Számítógépes adatrögzítő

A honlapról le lehet tölteni az adott szakma/részzakma kerettantervét.

www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok/sni_szakiskola_2_evfolyamos

VÁRJÁK DEBRECENBE AZ ÉRETTSÉGIRE ÉS SZAKMASZERZÉSRE KÉSZÜLŐ LÁTÁSSÉRÜLT DIÁKOKAT

Kalmár Péter

Új hírrel tudjuk megörvendeztetni azokat az érettségizett látássérült diákokat, akik szakmaválasztás előtt állnak. Mégpedig azzal, hogy a híres Dr. Kettesy Aladár Általános Iskola és Kollégium utódjában két új szakképzési osztály közül is választhatnak hamarosan. Ez az intézmény a Hajdú-Bihar Megyei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Kollégium, ahol nemcsak a tanulás, hanem a bentlakás feltételeit biztosítják.

Kalmár Péter intézményvezetőhöz fordulok információkért, ő már 2017 óta áll az iskola és kollégium élén.

- *Mi az a két szakma, amelyet Önök oktatni fognak?*
- A közművelődési munkatárs az egyik, ezt a szakképesítést szakgimnáziumunkban lehet tanulni. A másik a vállalkezési ügyviteli ügyintéző szak, amit pedig technikumban lehet tanulni a 2022/2023-as tanévtől. Mindkettő kétéves, érettségire épülő, nappali rendszerű képzés, tehát azok tudnak ide jelentkezni, akik életkor alapján ennek megfelelnek, vagyis maximum 23 évesek lehetnek a képzés befejezésekor. Feltétel még természetesen, hogy a jelentkezők rendelkezzenek szakértői véleménnyel a látássérültségükről.
- *Úgy gondolom, hogy ezek keresett szakmák a munkaerőpiacon. Sok helyen szükség van szervezni tudó munkatársra, és vállalkezési ügyviteli ügyintézőre úgyszintén. Mitől függött az, hogy melyik szakma melyik intézményben kap helyet?*

- Ez jogszabály, konkrétan a köznevelési és a szakképzési törvény határozza meg.

Két szakot lehet ingyenesen, iskolai rendszerben tanulni

- *Hogyan döntötték el, hogy éppen ezt a két szakot indítják?*
- Nagyon egyszerűen történt a kiválasztás. Annak idején egyeztettem Nagy Sándorral, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnökével. Azt tekintettük át, hogy melyik két szakképzés megszerzéséhez nem szükséges ép látás. És ez a kettő van, amit iskolai rendszerben lehet oktatni. Nem iskolai rendszerben nyilván többet is lehetne, de minthogy köznevelési intézmény vagyunk, abban gondolkodtunk, hogy nálunk milyen szakmákat lehetne tanítani.
- *Önök egy rendkívül széles skálán működő oktatási intézmény, amint a nevük is mutatja. Szinte minden intézménytípus van Önöknél, ami csak létezik a köznevelésben.*
- Igen, az óvoda kivételével a köznevelésnek szinte a teljes repertoárját nyújtjuk. Amit még fontosnak tartok megemlíteni, gimnáziumi képzés is folyik nálunk látássérült diákoknak, most fog érettségizni az első végzős osztályunk. Ez rendes, négyévfolyamos gimnáziumi képzés, ahol angol és német nyelvet tanulnak a diákok, és persze minden mást, amit a középiskolában tanulniuk kell. Közülük bizonyára nálunk maradnak majd néhányan szakmát tanulni, bár többekről tudjuk, hogy a felsőoktatásban szeretnék az életüket folytatni. Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaeorientációra, hogy tanulóink majd a munkaerőpiacon és az életben is megtalálják helyüket.

Akár a határon túlról is fogadnak látássérült diákokat

- *Honnan fogadnak tanulókat az iskolába és a kollégiumba?*
- A gimnáziumba és a szakképzési osztályokba **az ország egész területéről**, sőt, bizonyos feltételek mellett a határon túlról is tudunk látássérült diákokat fogadni.

Általános iskolás látássérült tanulókat viszont csupán az alábbi nyolc megyéből fogadunk: Hajdú-Bihar, Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Heves, Jász-Nagykun Szolnok és Szabolcs-Szatmár megye. Ők jöhetnek tanév közbeni átvétellel is, a kollégiumban is el tudjuk helyezni őket. Ez nagy segítség azoknak, akiknek a látását valamilyen hirtelen trauma éri, vagy egyszerűen a látásromlásuk elérte azt a szintet, amikor integráltan, az adott iskolafokon már nem tudják folytatni speciális megsegítés nélkül a tanulmányokat.

A két helyen működő kollégiumban tehát nemcsak látássérült diákok laknak, hanem ép, egészséges tanulók is, a város 22-23 iskolájából.

- *Hallottam, hogy nagyon kedvező körülményeket tudtak kialakítani: modern, szépen karbantartott épületeket jól felszerelt iskolatermekkel, illetve kollégiumi szobákkal.*
- Igen, fenntartónknak, a Debreceni Tankerületi Központnak fontos célkitűzése az esélyteremtés és az hátránykompenzáció, ezért igyekszik biztosítani lehetőség szerint az ideális feltételeket. Azt szoktam mondani, hogy a gyógypedagógiának három fontos eleme van: a szakember-ellátottság, az eszközellátottság és a módszertan. Mi mindhárom területen kiemelten jó adottságokkal bírunk.

Az iskola épülete

A tantermekben például megtalálható olvasótévé, szövegnagyító, okostábla, dokumentum kamera, tablet és interaktív panel; speciális tanulóasztal – ami állítható magasságú és dönthető –, az önkiszolgálás elsajátítására pedig tankonyhát alakítottunk ki. Két éve vásároltunk egy Braille-nyomtatót is, ami tovább bővítette a lehetőségeinket. Az egészségmegőrzés keretében intézményen belül egy minden igényt kielégítő sósobát hoztunk létre.

- *Az interaktív panelről eddig még nem hallottam: leírná, hogy mi ez?*
- Hasonlít az okostáblához. Az okostábla egy csúcstechnikai eszköz, ami egy sík fehér képernyőből, egy kivetítőből és egy számítógépből áll, amire speciális szoftvert telepítettek. Egyébként úgy néz ki, mint egy tévé. Az interaktív panel viszont független eszköz. Igazából egy LCD érintőképernyő. Nincs szükség projektor telepítésére, számítógéphez történő csatlakoztatásra. Reagál az ujjak érintésére, különleges jelölők, ceruzák sem szükségesek hozzá. Valójában az interaktív panel egy nagy táblagép, amely gurítható állványon van elhelyezve a mobilitás érdekében. De nincsen szükség arra, hogy egyik teremből a másikba vigyük, mert mindenhová jut, ahová kell.
- *Vannak-e szaktanterek a kísérletezéshez, szemléltetéshez – pl. fizika szaktanterem, kémia szaktanterem?*
- Van egy természettudományos szaktantermünk és egy művészeti szaktantermünk is, ahol a különböző művészeti tárgyak, mint a rajz és az ének oktatása történik, és természetesen van informatika szaktantermünk is.

Pályázati segítséggel jutnak többen okoseszközhöz

- *Hányan vannak az általános iskolában és a gimnáziumban?*
- Az általános iskolába 51 tanuló, a gimnáziumba 23 tanuló jár. A nevelő-oktató munka minden évfolyamon kislétszámú osztályokban zajlik.

- *Felvesznek olyan gyerekeket is, akiknek más sérülésük is van?*
- Igen, felveszünk, de szempont, hogy mindenkinek a látássérültség legyen a vezető sérülése. Vannak tehát ép értelmű látássérült, enyhén mozgássérült és tanulásban akadályozott tanulók is nálunk.

- *Rendelkeznie kell-e a tanulóknak saját lappal vagy tablettel?*
- Nem, nem kell. Egyrészt a vak gyerekeket megtanítjuk Braille-ben írni, majd ötödik-hatodik osztályban gépelni és onnantól kezdve tudnak képernyő-felolvasóprogram segítségével jegyzetelni, tanulni. Kölcsönzünk tanuló tableteket is, ám ezek személyhez kötöttek, nem vihetők ki az intézményből. Emellett pedig gyakran találunk olyan pályázatokat, amelyeken nyerhetnek különböző digitális eszközöket, beleértve az okostelefont is. Ilyeneket szokott kiírni az MGYOSZ, az Informatika a Látássérültekért Alapítvány, és a Gyengénlátó Gyermekért Alapítvány is. Volt, hogy az utóbbi alapítvány segítette hozzá a nebulókat az okos eszközökhöz.

- *Milyen testnevelési, sportolási lehetőségeket tudnak a diákoknak biztosítani? Járnak például uszodába?*
- Nekünk az orvosi előírásokra különösen figyelniük kell. A szemészorvosok pedig gyakran nem javasolják az úszást, mert a klóros víz árthat a szemnek. A szemészorvos és az iskolaorvos együtt határozzák meg a testmozgás intenzitását a szakértői vélemény, a szemészeti diagnózis alapján. Évekkel ezelőtt egy pályázat keretében megismerkedhettek tanulóink a nordic walking sportággal, ami biztonsággal űzhető számukra. Erre a közeli Nagyerdő különösen jó terepet biztosít. Egyébként számos rekreációs tevékenységet, közösségi szabadidős és kulturális programot biztosítunk tanulóink számára; résztvevői vagyunk több, hagyományosan megrendezésre kerülő városi programnak.

- *Tud Ön arról, hogy a debreceni és a budapesti iskolán kívül van-e az országban más, hasonló intézmény?*
- Nem, a mi intézményünkhöz hasonló intézményről nincs tudomásom.

Látássérült hallgatók a felsőoktatásban 2017-2021

EÖTVÖS LÓRÁND TUDOMÁNYEGYETEM (ELTE)

ELTE. Forrás: ELTE, Rusznák Gábor

Karok és hallgatók

Kar	Diplomát szerzett hallgatók száma	Abszol-vált hallgatók száma	Képzést elhagyó hallgatók száma	Jelenleg aktív hallgató	Összes hallgatók száma
ÁJK	6	2	3	2	13
BGGYK	8	4	1	10	23
BTK	20	2	2	13	37
GTK	-	-	-	1	1
IK	2	-	3	5	10
PPK	10	-	2	3	15
TÁTK	2	-	1	2	5
TTK	3	-	2	2	7
Összes	51	8	14	38	111

Karok száma: 8

1. ÁJK: Állam- és Jogtudományi Kar
2. BGGYK: Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar
3. BTK: Bölcsészettudományi Kar
4. GTK: Gazdálkodástudományi Kar
5. IK: Informatikai Kar
6. PPK: Pedagógiai és Pszichológiai Kar
7. TÁTK: Társadalomtudományi Kar
8. TTK: Természettudományi Kar

Szakok száma: 50

1. Osztatlan jogász
2. Kriminológia
3. Politológia
4. PhD jogtudományi doktori képzés
5. Munkaügy és társadalombiztosítási igazgatás
6. Adatbiztonsági és adatvédelmi szakjogász
7. Gyógypedagógus alapképzés
8. Gyógypedagógus mesterképzés
9. Anglisztika alapképzés
10. Anglisztika, mesterképzés
11. Ének-zene, alapképzés
12. Zenekultúra alapképzés
13. Fordító és tolmács, mesterképzés
14. Orosz alapképzés
15. Horvát nyelv és irodalom, mesterképzés
16. Informatikus könyvtáros, alapképzés
17. Görög alapképzés
18. Kommunikáció- és médiatudomány, alapképzés
19. Kulturális örökség tanulmányok, mesterképzés
20. Magyar, alapképzés
21. Osztatlan tanárképzés

22. Francia alapképzés
23. Spanyol alapképzés
24. Olasz alapképzés
25. Szabaddölcészet alap
26. Történelem alap
27. PhD nyelvtudományok doktori képzés
28. PhD történelemtudományok doktori képzés
29. PhD irodalomtudományok doktori képzés
30. Programtervező informatikus, alapképzés
31. Programtervező informatikus, mesterképzés
32. Programtervező informatikus (fejlesztő), felsőoktatási szakképzés
33. Gazdálkodási és menedzsment, alapképzés
34. Pszichológia, alapképzés
35. Pszichológia mesterképzés
36. Emberi erőforrás tanácsadó mesterképzés
37. Neveléstudomány, mesterképzés
38. Tanári (MA) nappali képzés, mesterképzés
39. Szexuálpszichológiai szakpszichológus, szakirányú továbbképzés
40. Tanácsadó szakpszichológus szakirányú továbbképzés
41. PPK-PHD neveléstudományi doktori képzés
42. Szociális munka alapképzés
43. Szociális munka mesterképzés
44. Szociológia alapképzés
45. Közösségi és civil tanulmányok mesterképzés
46. Fizika alapképzés
47. Geográfus mesterképzés
48. Környezettudomány mesterképzés
49. Osztatlan tanárképzés
50. PHD Biológiai tudományok, doktori képzés

Képzési szint szerinti bontás

Szak	Hallgatók száma
Felsőoktatási szakképzés	2
Alapképzés	65
Mesterképzés	24
Osztatlan képzés	9
Szakirányú továbbképzés	4
Doktori képzés	7
Összes hallgató	111

Összesítés

Karok száma: 8

Szakok száma: 50

Képzési szintek száma: 6

Hallgatók száma összesen: 111 fő

Forrás:

Kovács Krisztina, egyetemi fogynatékösügi koordinátor

ELTE

DEBRECENI EGYETEM (DE)

Debreceni Egyetem. Forrás: Debreceni Egyetem, Bódi Sándor

Karok és hallgatók

KAR	2017. hall- gatók száma	2018. hall- gatók száma	2019. hall- gatók száma	2020. hall- gatók száma	2021. hall- gatók száma
Állam- és Jogtudományi Kar	3	3	1	1	1
Bölcsészettudományi Kar	11	9	7	7	10
Egészségügyi Kar	1	1	-	-	-
Gazdaságtudományi Kar	4	4	1	1	1
Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar	-	-	-	2	2
Informatikai Kar	2	2	-	-	-
Műszaki Kar	1	-	1	1	1

Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar	1	1	-	1	1
Népegészségügyi Kar	4	2	2	-	-
Természettudományi és Technológiai Kar	5	3	4	3	3
Zeneművészeti Kar	1	1	1	-	-
Összesen	33	26	17	16	19

Karok száma: 11

1. Állam- és Jogtudományi Kar
2. Bölcsészettudományi Kar
3. Egészségügyi Kar
4. Gazdaságtudományi Kar
5. Gyermekevelési és Gyógypedagógiai Kar
6. Informatikai Kar
7. Műszaki Kar
8. Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar
9. Népegészségügyi Kar
10. Természettudományi és Technológiai Kar
11. Zeneművészeti Kar

Összesítés

Karok száma: 11

Hallgatók száma: 111 fő

Forrás:

*Berényi András, egyetemi fogvatékosügyi koordinátor
Debreceni Egyetem*

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM (BCE)

Budapesti Corvinus Egyetem

Szakok és hallgatók

SZAK	2017. hallgatók száma	
	Abszolvált hallgatók száma	Aktív hallgatók száma
Nemzetközi gazdálkodás (angol nyelvű képzés)		3
Gazdálkodás és menedzsment	4	
Gazdálkodás és menedzsment (angol nyelvű képzés)	1	1
Nemzetközi tanulmányok		1
Pénzügy		1
Kommunikáció és Média	1	1
Gazdaságinformatika	2	

Szakok száma: 7

1. Nemzetközi gazdálkodás (angol nyelvű képzés)
2. Gazdálkodás és menedzsment
3. Gazdálkodás és menedzsment (angol nyelvű képzés)
4. Pénzügy
5. Nemzetközi tanulmányok
6. Kommunikáció és Média
7. Gazdaságinformatika

Összesítés

Szakok száma: 7

Hallgatók száma: 15

Abszolvált hallgató: 8 fő

Aktív hallgató: 7 fő.

Forrás:

Rózsa Melinda, egyetemi fogyatékosügyi koordinátor

Budapesti Corvinus Egyetem

KONKLÚZIÓ

Jelen adataink alapján az ELTE-n, a Debreceni Egyetemen és a Budapesti Corvinus Egyetemen 2017-2021 között, 5 év alatt:

- 237 látássérült hallgató tanult
- 19 egyetemi karon és
- 57 szakon.

SZAKMÁK, MUNKAKÖRÖK

Harmincnál is több munkakörben dolgoznak látássérült munkavállalók a szövetségben

Németh Orsolya

Németh Orsolyát kérdezem, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének szakmai vezetőjét. Ő tartott előadást október végén Belgrádban az Európai Vakok Szövetsége éves szakmai konferenciáján a magyar rehabilitációs bértámogatási rendszerről. Ennek kapcsán áttekintette a szövetséget mint önálló munkáltatót és 21 tagegyesületét foglalkoztatási szempontból, adatokat gyűjtött mindegyiküktől, azaz neki van most a legnagyobb rálátása erre a területre.

- *Szokták-e megkeresni látássérült emberek a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségét azzal a kéréssel, hogy tudnátok-e nekik valamilyen munkát biztosítani vagy ajánlani?*
- *Hogyne, rendszeresen jönnek ilyen megkeresések. Az emberek egy része egyenesen azzal fordul hozzánk, hogy szeretne nálunk dolgozni, és el is küldi az önéletrajzát. Ilyenkor nem feltétlenül jelölnék meg konkrét munkakört, csak úgy általában írják, hogy munkát keresnek. A másik típus pedig csupán azt fogalmazza meg, hogy látássérült vagyok, munkát keresek és fogalmam sincs, hogy hova forduljak.*
- *Ilyenkor mit tudtok nekik mondani?*
- *Elsőként azt, hogy adjon meg magáról érdemi információkat, vagyis hogy milyen mértékben látássérült, milyen végzettsége van, milyen munkatapasztalattal rendelkezik, mit szeretne csinálni, hány órában, melyik településen. Tulajdonképpen azt, hogy írjon*

egy részletes szakmai önéletrajzot. Azután pedig informálódjon a lakhelyén működő egyesületnél.

– *Hány látássérült embernek tud munkát biztosítani ez a 21 egyesület, a szövetséggel, mint központtal együtt?*

– Meglepően soknak. A szervezetek által alkalmazott látássérült munkavállalók száma évek óta 200 fő fölött van, ami nagyon nagy szám. Jelentős részüket állami bértámogatásból foglalkoztatják, de ehhez az kell, hogy a munkáltató megfeleljen az akkreditációs követelményeknek. Azaz legyen akadálymentes a foglalkoztatottak számára a bejutás, a házon belüli közlekedés és a munkavégzés szempontjából is. Tehát például rendelkezzen olyan számítógépes szoftverekkel, amelyek lehetővé teszik a képernyőolvasó programokkal vagy a megfelelő nagyítással való olvasást, akinek pedig arra van szüksége, a Braille-eszközöket, és amikor kell, alkalmas személyt is a betanuláshoz vagy a kíséréshez. Biztosítson továbbá rehabilitációs tanácsadót, aki tartja a kapcsolatot a rehabilitációs hatósággal, nyomon követi a jogszabályi változásokat, és el tudja készíteni az előírt dokumentumokat a munkavállalók és a munkáltató számára. Emellett alkalmazzon rehabilitációs mentort is, aki sokat tud segíteni egy-egy probléma megoldásában. Jelenleg 14 ilyen egyesületünk van.

De a bértámogatás nem jelent állandó támogatást, évente meg kell pályázni a létszámot, emellett pedig csupán fejenként 4 órás minimálbért fizetnek így ki, ami elsősorban a nagyobb létszámú szervezeteknek megfelelő. Viszont messze nem arról van szó, hogy 4 órás minimálbéren foglalkoztatnának mindenkit, sőt, ez inkább egyfajta jó kiegészítő támogatásnak tekinthető, sok esetben ennél jóval többet fordítanak az egyesületeknél bérekre. Szereznek még ehhez egyéb forrásokat is, például szakmai pályázatból elnyert támogatásokat és adományokat.

– *Miért fontos, hogy egy szervezet akkreditált foglalkoztató legyen, hiszen nem tud akkora bevételre szert tenni, mint a csupa egészséges munkavállalóval dolgozó cégek?*

- Egyrészt azért, mert ez egyfajta stabilitást, állandó bevételt jelent a számára. Másrészt pedig azért, mert az akkreditált szervezetek tevékenységének fő célja a rehabilitációs foglalkoztatás és nem a profittermelés. Vagyis nem csupán a termelő vagy szolgáltató tevékenységet kell, hogy megcélozzák, hanem a megváltozott munkaképességű személyek szakmai, társas és személyes képességeinek, munkavállalói identitásának fejlesztését is. Azzal különben, hogy a bértámogatást igénybe veszik, nem csupán finanszírozást kapnak, hanem számos munkahelyet is teremtenek látássérült és másfajta fogyatékosággal élő vagy egészségkárosodott munkavállalóknak. Sok megváltozott munkaképességű ember ugyanis csakis itt tud elhelyezkedni, mert nem elég befogadó még a munkaerőpiac, illetve nem minden megváltozott munkaképességű ember van a rehabilitációnak azon a szintjén, hogy képes lenne egyformán magas intenzitással dolgozni.

- *Hányféle munkakörben dolgoznak itt látássérült munkavállalók?*
- Nagyon széles a spektrum. Az MGVYOSZ központjában például tizenkétféle munkakört számoltunk össze, de van még ezen kívül jónéhány, én a belgrádi előadásomban huszonhétféle munkakört soroltam fel az egyesületeknél, de ez sem az összes. Jellemzően egyébként humán, segítő munkakörben dolgoznak a látássérült munkavállalók, ilyenek a pszichológus, a mentálhigiénés szakember, a pedagógus, a gyógypedagógus, a szociális munkás, a személyi segítő, de megvannak a régi vak látássérült szakmák is, mint a jogász, telefonközpontos-ügyfélszolgálatos, illetve a gyógymasszőr, plusz törnek előre a számítógépes munkák, úgymint informatikus, informatikai oktató, irodai adminisztrátor, pénzügyes.

- *Ilyen munkakörökhöz magasfokú képzettség szükséges. Erre is kiterjedt a felmérésed?*
- Igen, a központban szám szerint is megnéztem, hogy a látássérült munkavállalók közel fele felsőfokú, másik fele középfokú végzettségű és csak ketten-hárman vannak, akik alapfokú végzettségűek.

Az egyesületek többsége is közép- és felsőfokú végzettségű látás-sérült munkatársakat alkalmaz.

- *Új képzettség megszerzéséhez ad-e támogatást ez az akkreditációs rendszer?*
- Régebben adott, de egy ideje nem ad, úgyhogy érdemes mindenkinek minél hamarabb képzettséget szereznie, vagy azt munka mellett saját magának finanszíroznia.

- *Mit tapasztaltál ebben a nemzetközi mezőnyben, mennyire egyedi a magyar akkreditációs rendszer?*
- Közép-Európában nagyon hasonlóak a rendszerek, még az is, hogy a húsz főnél nagyobb cégeknek 5 százalékban megváltozott munkaképességű munkavállalót kell foglalkoztatniuk, különben „büntetéspénzt” fizetnek, aminek rehabilitációs hozzájárulás a neve. Van olyan déli állam, ahol viszont még csak most tartanak ott, ahol mi tíz-tizenöt évvel ezelőtt. Németországban viszont többet nyújt a rendszer, külön személyi segítőt biztosítanak például az egyéni vállalkozóvá lett megváltozott munkaképességű embereknek.

- *Alapvetően azonban, gondolom, hasonló gondokkal küzdenek a látás-sérült emberek szerte Európában. Például, hogy nem eléggé akadálymentesek a weboldalak és az új technikai vívmányok. Megállapodtak-e a konferencia végén a résztvevők abban, hogy mit várnak el a továbbiakban az egyes államoktól?*
- Így van, egy közös deklarációval búcsúztunk el egymástól, ez a Belgrádi Nyilatkozat. A hasonló nyilatkozatoknak mindig nagy hatása szokott lenni a döntéshozókra – lásd Madridi Nyilatkozat, Párizsi Nyilatkozat. Reméljük, hogy pontokba szedett kéréseink, követeléseink most is meghallgatásra találnak majd, és minél előbb javulni fog a látás-sérült munkakeresők és munkavállalók helyzete.

BELGRÁDI NYILATKOZAT

Európai Vakok Szövetsége (2021. október 22.)

A Belgrádban megtartott kétnapos konferencia végén, amelynek több mint 150 résztvevője volt személyes, illetve online részvétellel, állásfoglalást fogalmaztak meg a vakok és gyengénlátók foglalkoztatási helyzetének javítására, amelyet a tanácskozók egyöntetűen elfogadtak. Ennek főbb gondolatai a következők :

- **Új foglalkozási területek nyíltak meg az elmúlt években,** különösen az új technológiáknak köszönhetően.
- Felszólítjuk a kormányokat és a statisztikai hatóságokat, hogy **gyűjtsenek megbízhatóbb és összehasonlíthatóbb statisztikai adatokat.** Ez előfeltétele a vakok és gyengénlátók munkaerőpiaci beilleszkedésének előmozdítását célzó szakpolitikák és egyéb támogató intézkedések elfogadásának.
- Felszólítjuk mind a magánszektor, mind az állami szektor szereplőit, hogy **biztosítsanak olyan adaptációkat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a vakok és gyengénlátók egyenrangú munkát végezzenek látó társaikkal,** anélkül, hogy a munkavállalókat többletköltség terhelné.
- Felhívjuk a figyelmet, hogy **minden foglalkoztatást ösztönző intézkedést holisztikusan alakítsanak ki.** Ez azt jelenti, hogy az oktatás, a készségfejlesztés és az egész életen át tartó tanulás az ilyen intézkedések szerves részét képezze.
- **Az új technológiák területén az összes innovációnak a „design for all” megközelítésen kell alapulnia,** és ezáltal a vakok és gyengénlátók javát is kell szolgálnia. Ellenkező esetben fennáll annak a veszélye, hogy az új technológiák növelhetik a munkaerőpiacról való kirekesztést.
- Hangsúlyozzuk annak fontosságát, hogy a vakok és gyengénlátók tehetségüknek, törekvéseiknek, készségeiknek és képzettségüknek megfelelő munkát kapjanak. Ehhez **el kell távolodni attól a**

hagyományos megközelítéstől, amely szerint csak néhány szakma van „lefoglalva” számukra. Ugyanakkor elismerjük, hogy sok vak és gyengénlátó munkavállaló egyedül nem képes a nehézségekkel megküzdeni. Nekik szervezési és egyéb segítséget kell nyújtani, hogy érvényesülni tudjanak a munka világában – mindig új lehetőségeket és választási lehetőséget biztosítva számukra.

LÁTÁSSÉRÜLTEK A KÉZMŰ-ERFO-FŐKEFE CÉGCSOPORTNÁL

Csizi Péter

Köztudottan ez az a nagyvállalat, ahol a legtöbb fogyatékossgal élő és egészségkárosodott, másképpen szólva: megváltozott munkaképességű ember dolgozik. Régebben is volt már együttműködés e három cég között, majd 2019-ben megszerezték a rehabilitációs akkreditációs tanúsítványt, és Védett Műhellyé váltak.

Ma már egységes vezetés áll a cégcsoport élén, amelynek három alkotó egysége ezzel együtt megtartotta eredeti gazdasági társaság formáját, vagyis kft.-ként működnek egyesével is.

Csizi Péter ügyvezető igazgatót arra kérem, hogy mutassa be röviden a vállalatot.

- A KÉZMŰ, ERFO és FŐKEFE Közhasznú Nonprofit Kft. ország-szerte 154 telephelyen, gyakorta több mint 10 ezer munkavállalót foglalkoztat. Nagyrészüik megváltozott munkaképességű, akik

integráltan végzik munkájukat egészséges kollégáikkal. A jelenlegi közel 9000 munkatársból majdnem 8000 megváltozott munkaképességű munkatárs. Ha az üzletágakat nézzük, 7 fő területen tevékenykedünk, összesen majdnem 900 piaci ügyfelet szolgálunk ki, és több mint 8700 fajta terméket állítunk elő. Am a legfőbb célunk az, hogy többségében megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztassunk.

- *Ön több helyen is rendkívül pozitívan nyilatkozott a megváltozott munkaképességű emberek munkavégzéséről. Az a nézete a honlapjukon is megjelenik, hogy mindenki mást gondol róluk, és ezekhez a képekhez gyakran társulnak tévhitek. A valóság azonban rációfol erre.*

Jó szaktudást és precizitást kapunk

- Így van. Ha biztosítjuk a megfelelő munkakörülményeket, a megváltozott munkaképességű személyek is képesek nívós munkát végezni. Nem is tudnánk ilyen sokféle ipari ágazatban működni, ha a megváltozott munkaképességű kollégáink nem lennének képesek pontosan és szakszerűen dolgozni. Jó szaktudást és nagyon komoly precizitást kapunk ezektől a szakemberektől. Merem állítani, hogy a megváltozott munkaképességű emberek sokkal precízebbek, mint egészséges társaik. Ez szükséges is, mert alapvetően bérgyártást végzünk, és nemcsak magyar, hanem külföldi megrendelőknek is dolgozunk.
- *Igen gyakran megkeresik Önöket tévécsatornák és vezető szakmai csoportok. 2020 januárjában például az Érték Vagy! konferenciára készítettek egy bemutató kisfilmet a cégről, ahol Ön arról beszél, hogy a legnagyobb divatmárkákat is kiszolgálják, mégpedig a nemzetközi trendeknek megfelelően. Közben látni lehetett a korszerű üzemet, a modern gépsorokat és munkát végző embereket.*
- Szívesen mutatom be a „birodalmunkat”, mert ezzel is bizalmat ébresztek a cégünk, illetve dolgozóink iránt. Számos megrendelőnk

igazolhatja, hogy az általunk végzett munka minősége a legmagasabb elvárásoknak is megfelel. Büszkék vagyunk a munkánkra, főleg akkor, ha olyan magyar divatcég világpiacra törésében vállalunk szerepet, mint például a Nanushka. Szívesen mutatjuk meg egyébként honlapunkon és másutt is sajátmárkás termékeinket, például a Winnersport elnevezésű labdákat és más sportszereket, a BILL'S névre keresztelt bőrtáska termékcsaládot és a kórházi használatra készített higiénés árukat – például az orvosi lepedőket és kéztörlőket.

Készül a Mikuláscsomag

Már a járvány kezdetén elkezdték a textilmaszkok gyártását

- *Ám igazi hírnevet szerintem azzal szereztek a nagyközönség előtt, hogy kimosható, textil védőmaszkokat kezdtek gyártani, alig néhány héttel a koronavírus járvány magyarországi kitörése után. Tele volt vele a média 2020 márciusában.*
- Ezt egyébként Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár jelentette be annak idején. Elmondta, hogy ebben a különleges élethelyzetben a kormánynak kötelessége volt minden olyan kapacitás felkutatása, amely elősegíti az ország öngondoskodását. Ebben a helyzetben kérték fel a cégcsoportot arra, hogy keresse meg a védőeszközök előállításának lehetőségét. De nem csupán a termelés megszervezéséről szólt a történet, hanem arról is, hogy ráirányítsák a figyelmet arra: most éppen a megváltozott munkaképességű emberek nyújtanak támogatást az épek társadalma számára. És erre mindenki felkapta a fejét.

- *De a 2021. október 30-i Esély műsorból egy egészen más oldaláról is meg lehetett ismerni a Kézmű Kft-t. Mégpedig arról, hogy ötletes módszerekkel, közvetlen hangulatot teremtve szemléletformáló foglalkozást tartottak gimnazista lányoknak és fiúknak. A műsorból az is kiderült, hogy ez nem egyszeri esemény, hiszen már 5 éve ugyanaz a szemléletformáló csapat vezetője. Éppenséggel egy vak úriember. Hogyan került erre sor?*
- Fontosnak tartjuk és rendszeresen végezzük is a szemléletformálást a társaság társadalmi felelősségvállalásának keretében. Szervezeti értékrendünkben egyébként a szociális érzékenység és empátia is benne van. Emellett még a kiszámíthatóság, szakmaiság, csapatmunka, együttműködés, precizitás, pontosság, egységesség követelménye is.

Sokféle munkakörben és 4-6 órában dolgoznak

- *Most pedig szeretnék célzottan a látássérült munkavállalókról érdeklődni. Jellemzően milyen munkakörökben foglalkoztatják őket?*
- Sokféle munkakörben, amelyek kiválasztásakor tekintettel kell lenni az érintettek egészségi állapotára, képzettségére és persze a vállalat munkaerő-szükségletére is. Így az egyszerű ipari foglalkozású munkakörtől a rendszergazdán át egészen a munka-és termelészservezőig terjed a skála. Sorolom a többi munkakört is: általános irodai adminisztrátor, fizioterápiás asszisztens, masszőr, marketing-és PR ügyintéző, portás, szociális segítő, takarító. Hagyományosan egyébként legtöbbször a Főkefe Kft.-nél dolgoznak.
- *Napi hány órában alkalmazzák őket?*
- Az átlagos foglalkoztatás időtartama napi 4 vagy 6 óra.
- *Már csak azt a statisztikát szeretném Öntől elkérni a látássérült munkavállalók foglalkoztatásáról, amit előre jeleztem.*
- Ezt mára elkészítették a munkatársaim, örülünk, ha közzéteszik a kiadványban.

- Köszönöm, hogy rendelkezésünkre állt, igazgató úr, és bízom benne, hogy ezután is sok látássérült ember megtalálja majd Önöknél a számítását.

Kézmű-Erfo-Főkefe Közhasznú Nonprofit Kft. 2021-es foglalkoztatási adatok

	Létszám	Látássérült munkavállalók száma	Ebből Budapesten dolgozik	Összlétszámhoz viszonyítva
ERFO	2929	162	98	5,5%
FŐKEFE	2918	151	43	5,2%
KÉZMŰ	3093	178	6	5,8%
Összesen:	8940	491	147	5,5%

ODA KELL ÁLLNI MÖGÉJÜK, AHOGYAN CSAK TUDUNK

Szabó Anna

Van egy száz százalékban magyar tulajdonú cég, a Work Force Kft., amely rehabilitációs üzletággal is rendelkezik. Éppen ezért kereste meg a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete, a VGYKE 2020 nyarán. Bízta az együttműködésben, amely azóta meg is valósult. Az üzletág vezetőjéhez, Szabó Annához fordultam kérdéseimmel.

- Anna, kérem, mutassa be röviden a céget és az Ön munkakörét!
- 18 éve működő cég vagyunk, amely munkaerő-kölcsönzésre és -közvetítésre specializálódott. Jelenleg 3 üzletágunk van:

kölcsönzési, közvetítési üzletág és rehabilitációs üzletág. Én a rehabilitációs üzletágnak vagyok a vezetője. Budapest a székhelyünk és fő telephelyünk, a Váci út egyik elegáns épületében dolgozunk. De vannak irodáink és partnercégeink még hét városban, köztük nagyvárosokban is.

- *Mit jelent ebben az esetben a partnercég megnevezés?*
- Az a partnercég, amelynek munkaerőt adunk a munkaerő-kölcsönzés vagy -közvetítés keretein belül, fizikai és szellemi munkára egyaránt. Ami a rehabilitációs üzletágot illeti, részben közvetítjük a megváltozott munkaképességű embereket, részben pedig alkalmazzuk őket belső állományunkban. Kikölcsönözötti állományban most tízen vannak, és olyan multinacionális vállalatoknál dolgoznak, mint a Samsung, a Lenovo vagy a Linemar. Ezt a létszámot szeretnék a jövőben növelni. Véleményem szerint javul az empátia és a befogadókészség a nyílt munkaerőpiacon. A Work Force Kft.-n belül pedig 75 fogyatékossgal élő, illetve egészségkárosodott ember dolgozik, így összesen 85 megváltozott munkaképességű emberrel foglalkozunk. Belső állományban főleg bedolgozói jogviszonyban, otthonukban végzik a könnyű fizikai munkát. Szellemi pozícióban pedig nyolc-kilenc személy van nálunk jelenleg.

- *A bedolgozók mit csinálnak egészen pontosan?*
- Ők egy rákellenes egyesület részére készítenek kitűző szalagokat.

Kitűző szalagok, szórólapok és telefonos munkakör

- *Ez az a rózsaszín szalag, amit a mellrák elleni fellépéskor szoktak kitűzni, egyidőben azzal, amikor középületeket világítanak meg rózsaszínnel?*
- Igen, de nemcsak rózsaszínt használnak figyelemfelkeltésre, van még lila, fehér és más egyéb színű is, mert a különböző dagana-tokhoz különböző színeket választottak. Ezeket a kicsi kitűzőket tehát a mi munkatársaink készítik el otthonukban. Különösen

kényelmes ez azok számára, akik kevésbé mobilak, főként a kereszékeseeknek. Az, hogy nem kell kimozdulniuk otthonról ebben a koronavírusos időszakban, igazából mindenkinek nagy kincs, mert így nincsenek kiteve a fertőzésveszélynek. Ezt a munkát egyébként egy gyengénlátó munkavállaló ugyanúgy el tudja végezni, mint egy ép látású ember. Picike darabról van szó, amire szinte egy mozdulattal rá lehet húzni a mini biztosítótűt. És ha ezzel átszúrta, már el is készült a kis kitűző. Ezen a területen 33 látássérült személy dolgozik.

Szoktak még szórólapozni is a lakóhelyükön, ami nem megterhelő. A feladat annyi, hogy bedobják a szórólapokat a postaládákba. E munkakörben is megállják a helyüket.

Feltétlenül szeretnék megemlíteni egy látássérült kolléganőt, aki a Work Force recepciós irodájában lát el adminisztratív, irodai jellegű feladatokat szellemi munkakörben. Ő közigazdász, és őt is a VGYKE kollégái közvetítették hozzánk. Pár hónapja dolgozik itt, és jól érzi magát.

- *Vannak-e call center munkatársak?*
- Tavalyelőtt megszüntettük a call centert, egyrészt a covid helyzet, másrészt az adatvédelmi törvény miatt. Dolgozunk viszont azon, hogy új call centert tudjunk felállítani.
- *A VGYKE által ajánlott tíz ember milyen munkakörbe került? Úgy tudtam, hogy call centeres pozícióra, távmunkára vették fel őket.*
- Valóban vannak, akik ilyen feladatot is ellátnak, ketten például toborzó jellegű call center munkát végeznek, de a többség azt csinálja, amit elmondtam. Legtöbben 4 órában dolgoznak, de van egy-két kolléga, aki 6 órában dolgozik. Az a kolléganő is hatórás, akiről az imént beszéltem.

Nincs különbség a gyengénlátó és az ép látású kolléga munkája között

- *Kellett-e vezetősávot kialakítani az épületben az új kolléganő miatt vagy bármilyen akadálymentesítési beruházásra költeni?*

- Nem, nem, nem. Szilvia nem olyan szintű látássérültséggel él, ami akadálymentesítést igényelne. Sőt, nem is látszik semmi eltérés a szemén, így aki nem tudja, hogy látássérült, a közlekedése alapján rá sem jön erre. Neki csupán nagyobb monitorra van szüksége, és arra, hogy erősen fel tudja nagyítani a betűket, amikor olvas. Ő gyengénlátónak minősül, és a jelenlegi látássérült munkavállalóink többsége is ilyen. A régebbi call centeresek között viszont vakok is dolgoztak.

- *Mennyire vannak velük megelégedve? Mennyire lehet velük interaktívan kommunikálni?*
- Abszolút lehet. Mondhatom, hogy nincs is különbség abban e tekintetben, hogy valaki gyengénlátó vagy ép látással dolgozik. Én legalábbis nem tudnék különbséget tenni.

- *És milyen fizetést kapnak?*
- Nos ezt a munkakör határozza meg, és nem a végzettség. A bedolgozói jogviszony betanított munkakört jelent, amelynek javadalmazása minimálbér, nem az ennél magasabb összegű garantált bérminimum. Ám a recepción dolgozó látássérült kollégánknak jóval többet keres, ő versenyképes piaci bért kap, munkatapasztalatát és képzettségét figyelembe véve.

- *Tervezik-e a megváltozott munkaképességű munkavállalók létszámának növelését?*
- Igen, de nem ebben a pillanatban. Jelenleg ugyan nincsen nyitott pozíciónk, de ha sikerült újra egy call centert kialakítani, akkor szeretnénk látássérült munkavállalókat is foglalkoztatni ebben a munkakörben.

- *Érdekes tehát az Önök honlapján az Állásajánlatok linket követnie egy látássérült munkakeresőnek?*
- Igen, bár a VGYKE-től elég sok ajánlást és önéletrajzot kaptam, amiket felvétel esetén újra átnézek. Amikor elkezdek egy pozícióra

embert keresni, és arra alkalmas lenne egy látássérült munkavállaló, akkor azonnal szoktam jelezni Házi Tamásnak, aki az egyesületben a munkakeresőket mentorálja. Mi szoros, mondhatni napi kapcsolatban vagyunk. Sőt, ha egy-egy nívós önéletrajzot látok, akkor még az ügyfeleinknek is felhívom rá a figyelmét. A legtöbb hirdetést egyébként a social médiában szoktam feladni, mert ott elég sokféle csoport található. Időnként megakad a szemem néhány kiváló önéletrajzon, és akkor azt érzem, hogy Úristen, olyan érték van ezen emberek mögött, ami igazán elismerésre méltó, és mindig azt gondolom, hogy mögéjük oda kell állni, ahogyan csak tudunk. Vagyis mindenképpen szeretnék esélyt adni az értékkel rendelkező embereknek, nemcsak a kvalifikált szellemi területen dolgozóknak, hanem azoknak is, akik fizikai munkát végeznek.

– *Köszönöm az interjút.*

INFOALAP – TUDÁST, SZOFTVEREKET, ESZKÖZÖKET KÍNÁLNAK

*Szuhaj Mihály
Fotó: Hámori Zsófia*

Az Informatika a Látássérültekért Alapítvány, röviden: Infoalap, a magyar látássérült embereknek kifejlesztett informatika zászlóshajója, amióta csak megalakult. Kevés civil szervezet, nonprofit gazdasági egység mondhatja el magáról, hogy működése nyomán forradalmi változás következett be egy társadalmi csoport életlehetőségeiben. Márpedig itt ez a helyzet. Szuhaj Mihályt kérdezem, az alapítvány kuratóriumának elnökét, aki maga is vak felhasználóból lett szakember ezen a

speciális területen. Régi ismeretségünkre tekintettel tegeződve folytatjuk a beszélgetést.

- *Amikor létrejött az Infoalap 2000 decemberében, hol tartott éppen az informatika? És mi mindenre képesek manapság a vak és gyengénlátó felhasználók az informatika segítségével? Ezeket a kérdéseket szeretném, ha most körüljárnánk.*
- A DOS világából startoltunk el. Azok a látássérült emberek, akik akkoriban számítógépet használtak, 99 százalékban a DOS-sal tették ezt. A DOS nem volt alkalmas arra, hogy érdemben munkát lehessen vele végezni. A Windows használata viszont a vak felhasználók számára igen bonyolult volt. A látássérült emberek még aggodalommal figyelték az új operációs rendszer gyors terjedését, csupán a nagyon bátrak merészkedtek be a Windows-használat világába. Például akik informatikusok akartak lenni. És ott is nagyon nehézkesen működtek a dolgok. Az alapítvány az indulásakor azonnal felismerte, hogy első és legfontosabb feladata elérni, hogy a látó emberek közt már széleskörűen elterjedt Windows 95, majd Windows 98 és Windows Millennium operációs rendszerekhez a látássérült emberek is hozzáférjenek. Hogy ne szakadjanak le a látó emberek informatikai világáról, hanem velük együtt tudjanak haladni.

Ezért kezdtük el a Windows-os képernyőolvasó importálását, honosítását, támogatását, oktatását, majd adományozását. Ez a munka 2001-ben indult el.

Kiválasztották a legjobb beszéd szintetizátort

- *Ehhez, gondolom, beszélő programokat fejlesztő informatikai cégekkel kellett kapcsolatba kerülnötök.*
- A honosítás nemcsak azt jelentette, hogy az idegennyelvű szövegeket lefordítjuk angolról magyar nyelvre, hanem kellett ehhez egy magyar nyelvű szövegolvasó program is. Ennek kiválasztása érdekében felmértük a hazai lehetőségeket, megvizsgáltunk három felolvasó szoftvert, és így választottuk ki a Műegyetem Távközlési és

Médiainformatikai Tanszéke fejlesztését, a Profivox beszédszintetizátort. Akkoriban kristályosodott ki ennek az asztali PC-s változata, amely kimagasló színvonalat ért el. Így velük szerződünk, és ezt építettük be a JAWS for Windows képernyőolvasó programba. Majd a MAGIC és ZoomText képernyőnagyító szoftverek is megkapták, valamint a Fusion és a saját fejlesztésű DEX programunk is.

- *Én a vak barátnőmnél hallottam, hogyan olvas fel ez a program, és nekem roppant furcsa volt. Viszont, tudomásom szerint a mostaniak már sokkal jobban olvasnak, és sokkal jobban megközelítik az emberi hanglejtést.*
- A Profivox egy kissé robotos hangzású felolvasóprogram, viszont nagyon jól intonál, azaz nagyon jól követi a magyar kiejtési szabályokat, és aki ezt elfogadja, annak számára a hallgatása nem fárasztó. Később megjelentek ennél fejlettebb hangminőségű beszélő szoftverek, először az iPhone-okban, majd az Androidon, a Windowson és a Linuxon. Az ezek közül legközismertebb Vocalizer Expressive beszédszintetizátor magyar hangját Mariska névre keresztelték. Ez már egy teljesen emberközeli hang. Viszont mivel külföldiek fejlesztették, és emiatt nem tudunk rajta változtatni, nagyon monoton maradt és magyartalanul hangsúlyoz, valójában csak rövid üzenetek meghallgatására tudom ajánlani. Hosszabb időn át nagyon fárasztó a hallgatása, ezért egy könyvnyi hosszúsághoz továbbra is a Profivoxot használják legszívesebben a vak emberek.

Azzal, hogy 2004-ben Magyarország belépett az Európai Unióba, a felzárkóztatási alapokból pénzek érkeztek arra a célra, hogy intézmények, iskolák, könyvtárak informatikai eszközöket szerezzenek be. Ezáltal egyrészt le tudták cserélni a már amortizálódott eszközeiket, másrészt hozzáférhetővé vagy akadálymentessé tudták tenni a szolgáltatásaikat. Ez a segítő szoftverek iránt is beindított egy keresletet. Mindezek hatására úgy döntöttünk, hogy felvállaljuk ennek a tevékenységnek a folyamatos működtetését. Így nem egyszeri eset lett a JAWS honosítása, hanem állandó tevékenység.

Később bővítettük a termékhozzátartási kört, és ezt az évről évre bővülő termékkínálatot képviseljük immár 20 éve.

Saját fejlesztésű szoftverek, oktatás, tananyagok

2007-ben már saját szoftverfejlesztésbe kezdtünk. Ekkor jelent meg a DEX 1.0 hangoskönyv konvertáló program, és ekkor indult el a beszélő Linux kiadásunk fejlesztése is. Ezen a téren is lépésről-lépésre építkeztünk.

Viszont hamar beláttuk, hogy nem elégséges, ha csak eszközöket biztosítunk a látássérült emberek számára, meg is kell tanítani ezek használatát. Így felvállaltuk az oktatási tevékenységet, ennek kapcsán pedig újabb akadályra derült fény. Mert amellett, hogy megtanítjuk a tanfolyamainkon a tudnivalókat, hiányoztak a speciális oktatási anyagok. Így hozzákezdünk a tananyagfejlesztéshez.

Elsőként az MS Office 2003 irodai szoftvercsomagra koncentráltunk, majd ezt követően a 2010 és 2016 verziók használatát bemutató tananyagokat készítettük el. Ezeket ECDL-szintűre dolgoztuk ki, hogy lehessen belőlük vizsgát is tenni. Emellé jöttek aztán egyéb kisebb oktatási segédanyagok, mígnem 2021 novemberében már 13 kiadványt jelentettünk meg. Ezek is azt szolgálják, hogy tanulhassanak belőle otthon a látássérült emberek, illetve azok, akik az oktatásukat végzik. Ezt a mostani tananyag csomagunkat viszont már elsősorban a kezdőkre koncentrálnak dolgoztuk ki, mert jelzéseket kaptunk, hogy az ECDL-szint sokaknak túl bonyolult, és nem is szükséges. Nekik a hétköznapi használathoz való tudás kell. Ezért készítettük el a mostani kiadványainkat.

Emellett persze ügyfélszolgálatra is gyorsan szükségünk lett, mert hiába van eszköz, oktatás és tananyag, előfordulhatnak elakadások, amikor jó lenne megkérdezni valakitől, mi lehet itt a gond, és hogy lehetne azt elhárítani. Az igényekre reagálva elindítottuk speciális ügyfélszolgálatunkat, egyetlen munkatárssal 2005-ben. Azóta ez a szervezeti egységünk is bővült, mára már több kolléga ad tanácsot az ügyfélszolgálaton.

Honlapok, szoftverek akadálymentesítése

- *Tudom, hogy nem merül ki ebben a tevékenységi körötök.*
- Valóban, mert elkezdtünk foglalkozni az informatikai akadálymentesítés szakértéssel is. Ahogy egyre erőteljesebbé vált a társadalomban az esélyegyenlőség kívánalma, így lett egyre több helyen szükség honlapok, szoftverek, mobilalkalmazások akadálymentesítésére. Mind többen kerestek meg minket, hogy adjunk tesztelési segítséget a fejlesztőknek, illetve adjunk szakértői támogatást a honlapkészítőknek annak érdekében, hogy a készülő megoldás megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek.
- *Mondanál néhány olyan nagyobb céget, szervezetet, amelyik felkérte az Infoalapot honlapjának akadálymentesítésre?*
- Sokat dolgozunk a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.-nek, azaz az NISZ-nek. Ők fejlesztik többek közt az olyan állami elektronikus ügyintézési honlapokat, mint az Ügyfélkapu, a Cégekportál és az ePapír, ahol panasztétel benyújtására van lehetőség. Mi foglalkoztunk az eSZJA, tehát az elektronikus személyi jövedelemadóbevallás honlapjának akadálymentességi ellenőrzésével, valamint a pénzkidó ATM-ek akadálymentesítési kérdéseivel is. Ennél együttműködtünk az ATM-gyártókkal, és azt kértük tőlük, hogy építsék be a beszéd-szintetizátort a gépbe, és alakítsanak ki rajta csatlakoztatási lehetőséget a vak emberek által magukkal vitt fejhallgatóknak. Ilyen eszközt szinte mindannyian hordanak magukkal.

Lobbizás az akadálymentes technológiáért

- *Ha tehát az illető bedugja a fejhallgatója csatlakozóját a megfelelő helyre, akkor hallja, hogy mit mond a gép?*
- Igen. Ilyen készülék található többek közt a Thököly út és a Hermina út kereszteződésénél lévő OTP bankfiókban, amely közel van a Vakok Általános Iskolájához, a Vakok Állami Intézetéhez, valamint a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségéhez.

- *Akadálymentesítették-e az egyetemek központi adminisztrációs rendszereit, például a Neptunt? Ez igen fontos terület, hiszen a jövő látássérült értelmiségének tanulása múlhat rajta.*
- Természetesen foglalkoztunk ennek az akadálymentességgel is, volt is olyan állapota a Neptunnak, amikor egészen jól kezelhető volt a képernyőolvasó programmal. A következő verziófrissítésnél azonban már sajnos nem figyeltek erre az akadálymentességre. Sajnos ugyanez figyelhető meg a honlapoknál és a szoftvereknél is. Nem elég egy megoldást akadálymentesíteni, hanem azt úgy is kell tartani. Ezért, ha csak projektszinten, kampányszerűen foglalkoznak a hozzáférhetőség biztosításával, az csak félmegoldás, mert könnyen lehet, hogy egy későbbi frissítésnél az akadálymentesség már romlik.

- *Szerinted értenek ehhez az általános informatikusok?*
- (Hosszú hallgatás.) Érthetnének. Régóta lobbizunk azért, hogy építsék be az általános szoftverfejlesztő és webprogramozó képzésbe is az akadálymentességi fogalmakat és ezek technikáit. Ehhez az kellene, hogy az egyetemes tervezés eszméje ott legyen a fejekben. Eszerint olyan épületeket, tárgyakat és szoftvereket kellene fejleszteni, amelyek nem csupán a többségi társadalom tagjainak megfelelőek, hanem a hátrányos helyzetűeknek, így a látássérült embereknek is.

- *Ha már az oktatásnál tartunk, térjünk vissza kicsit az alapokhoz. Van arról információd, hogy mikor kezdtek el a vakok általános iskolájában informatikára tanítani a gyerekeket?*
- Igen, Varró Attila tanár úr kezdte ezt el, persze ő és társai is a DOS-os programmal indultak. Volt ehhez egy, a 90-es években nagyon népszerű hardveres magyar nyelvű felolvasó egység, a BraiLab PC, amelyet az Arató András és Vaspöri Teréz házaspár fejlesztett ki a KFKI-ban. Minthogy az Infoalap eleinte csak magánszemélyeknek tudott szoftvereket adományozni, ezért az iskolának nem tudtunk ezekből juttatni. Az intézmény pedig nem tudott belőle olyan nagy

számban vásárolni, ahány diákjuk, tanáruk és más látássérült munkatársuk volt. Ismereteim szerint ez kissé hátráltatta ott a Windows-alapú számítógép-használati oktatás elindulását.

Látássegítő és látáshelyettesítő digitális eszközök

- *Tudjuk, hogy az emberek különféle okokból és különböző életkorban lesznek látássérültek, és ennek is különféle stációi vannak. Van, aki baleset után veszíti el a látását, de még gyakoribb, hogy betegség következtében. Hogyan segíti az alapítvány a különböző szintű látássérültséggel élőket?*
- A gyengénlátó emberek minőségi kiszolgálása érdekében felvállaltuk digitális képernyőnagyító és -felolvasó eszközök forgalmazását is. Ezek a nagyítás révén megkönnyítik a szemmel való olvasást vagy magyar nyelven fel is olvassák a képernyőn megjelenő szöveget. Akik cukorbetegség vagy időskori makuladegeneráció miatt veszítik el a látási képességüket, azoknál a romlás fokozatosan előrehalad. Nagyon fontos, hogy mindegyik stációban hozzájuthassanak olyan eszközhöz, ami az ő látási képességükhöz a legjobban illeszkedik. Vagyis amellyel önállóan tudnak olvasni vagy amely felolvas nekik. Ma már széles választék áll rendelkezésre digitális nagyítókból, léteznek kézi, hordozható, illetve asztali méretűek egyaránt. És ezek az eszközök nemcsak nagyításra alkalmasak, hanem például arra is, hogy ha a szöveget lefotózza a felhasználó, akkor aláhúzzák azt a sort, ahol éppen halad az olvasás, vagy kitakarják a többi szöveget, hogy csak az az egy sor látszódjon.
- *Ezzel pedig sok ember kapja vissza a reményt, hogy hasonlóan tudja élni az életét, mint amikor még jól látott.*
- Igen, tisztában vagyunk azzal, milyen fontos e réteg szakszerű kiszolgálása. Mi azzal is segítünk leendő vásárlóinknak, hogy megmutatjuk az ügyfélszolgálatunkon e készülékek működését, és ha kell, betanítjuk a használatukat. Ami az árakat illeti, azok változóak, de a nagyobb méretű digitális eszközök kétségtelenül sokba kerülnek. Ezek árszintjét nem mi határozzuk meg, hanem a külföldi

gyártó. Igyekszünk viszont többféle módon is támogatást nyújtani az érdeklődőknek. Elsősorban információnyújtással. A digitális nagyítók egy csoportjához ugyanis kérhető egyedi méltányossági alapon ártámogatás a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől. Az ehhez szükséges űrlap a honlapunkon is megtalálható.

- *2018-ig rendszeresen adományoztatok honosított szoftvereket pályáztatás keretében. Utána viszont nagyot fordult a világ, mert megjelent az úgynevezett ország licenc program. Hogyan alakult ennek a története az Infoalpnál?*

Ingyenes szoftverek az ország licenc programban

- A honlapunkról letölthető JAWS for Windows képernyőolvasó szoftver és a képernyőnagyító szoftverek is ún. bemutató változatban érhetőek el. E demó szoftvereket egy indítással 40 percig lehet használni. A rövid időtartam arra ösztönözte a felhasználókat, hogy indítsák újra a programot, vagy vegyék meg. Tíz éven át rendre meghirdettünk e szoftverekre pályázatot, és a nyerteseknek ingyen adományoztuk e szoftvereket. Ám néhány év után látszott, hogy ez nem elég, mert jóval nagyobb az igény annál, mint amit mi ki tudunk gazdálkodni. Ekkor fordultunk a Belügyminisztériumhoz azzal a kéréssel, hogy vásároljon meg a magyar kormányzat az amerikai gyártótól egy ún. ország licencet ezekre a szoftverekre. Ez azt jelenti, hogy minden hazai – és határon túli, magyar igazolvánnyal rendelkező – látássérült és olvasási nehézséggel küzdő ember térítésmentesen juthat a demó szoftvereket teljesértékűvé alakító hitelesítő kódhoz.

Végül is ennek a korlátlan licenc konstrukciónak a beszerzését támogatta a Belügyminisztérium Informatikai Helyettes Államtitkársága, így ők lettek a finanszírozók, mi pedig az informatikai háttérrel biztosítjuk a folyamatos szoftverhonosítással és ügyfélszolgálati rendelkezésre állással.

Sőt, nemcsak magánszemélyek igényelhetik e szoftvereket, hanem mindazok az intézmények, cégek, hivatalok és oktatási

intézmények is, ahol látássérült ügyfelek, munkavállalók vagy tanulók megfordulnak. Így tehát egy újabb akadály hárult el a vak és gyengénlátó munkakeresők alkalmazása elől, hiszen nem kell a munkavégzésükhöz semmilyen speciális szoftvert vásárolni, ha számítógépes munkára szeretnék őket alkalmazni.

A licencet igénylő webes űrlapot az akadalymentes.magyarorszag.hu/ weboldalon kell kitölteni és ott is lehet beküldeni. Ezt követően 24 órán belül elküldik az űrlapon megadott e-mail címre azt a hitelesítő kódot, amellyel az Infoalap honlapjáról letöltött képernyőolvasó és képernyőnagyító bemutató szoftverek teljesértékűvé alakíthatók. Név szerint a JAWS for Windows, a ZoomText, illetve a Fusion.

- *A jelenlegi licencidőszak meddig érvényes?*
- Ez 2022. június 30-án jár le, de folyamatban van a következő 2 éves időszakra vonatkozó licencbeszerzés.

- *És akkor eljutottunk a jelen egyik fő kérdéséhez: hányféle és milyen típusú munkát tud elvégezni ma egy vak ember az informatika segítségével?*
- Általánosságban elmondható, hogy minden olyan munkát el tud végezni, ahol használják a számítógépet, kivéve a képszerkesztést és a videószerkesztést. Egy jogásznak szüksége van a számítógépre, egy tanárnak szintén, de a szociális területen és a gyógypedagógiai területen dolgozó látássérült embernek ugyanúgy nélkülözhetetlen munkaeszköz ma már a számítógép. A képernyőolvasó programok jól fel vannak készítve a Windows szolgáltatásainak kezelésére és az általánosan elterjedt szoftverekre. Főleg a Microsoft Office irodai szoftvercsomag alkalmazásaira – mint a szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbáziskezelő –, de a böngészőprogramokra is. Ami szöveges alapú, azokkal tehát elboldogul a vak felhasználó is. Kivétel, ha valamilyen egyedi fejlesztésű, nem akadálymentes felületű programot lenne kénytelen használni.
- Az optikai karakterfelismerő programokat is igénylik a látássérült emberek, mert ezekkel tudnak papíralapú könyveket és egyéb

nyomtatott dokumentumokat elolvasni. A kereskedelmi szoftverek változó hozzáférhetőséggel használhatók, ezért az Infoalpnál két ilyen megoldást is kifejlesztettünk. Az Infoalap Reader 1.0 és a DEX 3.0 ingyenes szoftvereink egyszerű és kényelmes lehetőséget biztosítanak a szkennelésre és a szövegfelismertetésre.

A lényeg, hogy az általános irodai használatban szokásos szoftverek kezelhetőek képernyőolvasó, képernyőnagyító szoftverrel. Még bizonyos call–centeres szoftverek is alkalmasak a segítő programokkal történő használatra. Az irodai munkakörök túlnyomó többsége is elképzelhetetlen ma már számítógéphasználat nélkül, igazából ezek nagy részét is el tudja látni egy vak ember. Természetesen a nyomtatott dokumentumokat csak feldolgozás után lesz képes kezelni, de ha már eleve elektronikusan érkező adatokat kap, és azokat kell feldolgoznia, továbbadnia, akár valamilyen adminisztrátori, sőt titkárnői szerepkört is be tud tölteni a látássérült ember.

- *Akkor tehát a látássérült emberek készen állnak a számítógépes munkára, már csak a munkáltatóknak kellene a foglalkoztatásukra készen állniuk.*

SEGÍTSÉG A PÁLYAVÁLASZTÁSHOZ

Nagy segítséget nyújt a pályaválasztáshoz a Pályaorientációs portál – Módszertani központ nevű honlap, amely ezen a linken érhető el: palyaorientacio.nive.hu/. Létrehozója és működtetője a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH).

Ez a régebbi Nemzeti Pályaorientációs Portál folytatása, de megújult tartalommal, hiszen időközben átalakult a szakképzés rendszere és a szakmák besorolása is Magyarországon.

Többféle korosztálynak is nyújtanak itt tájékoztatást, külön rész szolgálja az általános iskolások, középiskolások, felnőttek, valamint

a szülők és szakemberek tájékoztatását. Megkönnyíti a választást a foglalkozások leírása, plusz az a videótár, ahol 372 szakmát mutatnak be az adott szakma művelői, és a 6-9 perces kisfilmek végén az ehhez szükséges tudás elsajátításához is adnak tanácsokat. A „Hírek”-ben aktuális fejleményekről olvashatunk, a képességek és érdeklődés felméréséhez a „Kérdőívek” adnak segítséget, a „Rendezvények” menüpontban pedig országos pályaválasztási eseményeket jelenítenek meg.

TÁJÉKOZTATÓ FÜZET, SZAKMAJEGYZÉK

Az Innovatív Képzéstámogató Központ (IKK) honlapján kapott helyet a „Tájékoztató füzet az alapszakmákról” című 124 oldalas kiadvány, amelyben rövid összefoglalást olvashatunk az egyes alapszakmák jellegzetességeiről. Itt található meg: szakkepzes.ikk.hu/tajekoztato/fuzet.html.

A hatályos „Szakmajegyzéket” pedig itt lehet tanulmányozni: www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=1097. A Szakmajegyzék az Országos Képzési Jegyzéket (OKJ) váltotta, és az átalakuló életünknek megfelelő szakmákat tartalmazza, amelyek száma jóval kevesebb lett, mint volt előzőleg.

Kövesi Ágotát, az NFSZH munkatársát arról kérdeztem, hogy milyen további tájékozódási pontot tudna javasolni a pályaválasztás előtt állóknak.

„A hatályos foglalkozás leírások mellett ajánlom a Képzési és kimeneti követelmények (KKK), valamint a Programtantervek (PTT) megismerését a szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt weboldalon, melyen részletesen megtalálható minden információ a Szakmajegyzékben szereplő szakmai képzésről”, mondta. És ami örömhír a fogyatékos gyermekeket nevelő szülőknek: „Engedélyezés alatt van egy segédanyag, mely a régi TÁMOP-2.2.2 projekt foglalkozásleírásaiban található egészségügyi feltételeket fogja tartalmazni a ma hatályos Szakmajegyzék szerinti szakma megfelelőjével.”

50 MUNKAKÖR

LÁTÁSSÉRÜLT MUNKAVÁLLALÓKNAK

Valós, látássérült munkavállalók által betöltött munkakörök
FEOR = Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere

1. **Adatbázis-tervező és -üzemeltető** (FEOR 2151)
2. **Alkalmazásprogramozó** (FEOR 2144)
3. **Általános irodai adminisztrátor** (FEOR 4112)
4. **Bolti eladó** (FEOR 5113)
5. **Braille-kotta készítő, nyomdai előkészítő** (FEOR 7231
Nyomdai előkészítő)
6. **Braille-nyomdai előkészítő, szerkesztő** (FEOR: 7231
Nyomdai előkészítő)
7. **Call center-értékesítő** (FEOR 5123 Telefonos (multimédiás)
értékesítési ügynök)
8. **Diszpécser** (FEOR 3410 Oktatási asszisztens)
9. **Egyetemi, főiskolai oktató, tanár** (FEOR 2410)
10. **Egyszerű ipari foglalkozású** (FEOR 9310)
11. **Érdekképviselési szervezet vezetője** (FEOR 1131 Társasági
dalmi (érdekképviselési) és egyéb szervezet vezetője)
12. **Értékesítési és marketingtevékenységet folytató
egység vezetője** (FEOR 1415)
13. **Frissítő és gyögmasszőr** (FEOR 3332 Fizioterápiás
asszisztens, masszőr)
14. **Folyóirat szerkesztő** (FEOR 2715 Könyv- és lapkiadó szer-
kesztője)

15. **Gyógypedagógus** (FEOR 2441)
16. **Hangoskönyv-szerkesztő** (FEOR 3139 Egyéb, máshova nem sorolható technikus)
17. **Hangoskönyvtár adatbázis üzemeltető** (FEOR 2159 Egyéb adatbázis-és hálózati elemző, üzemeltető technikus)
18. **Humánerőforrás-gazdálkodó** Személyzeti és pályaválasztási szakértő (FEOR 2523 Személyzeti és pályaválasztási szakértő)
19. **Ifjúsági referens** (FEOR 2910 Egyéb magasan képzett ügyintéző)
20. **Informatikai oktató** (FEOR 2141 Rendszerelemző – Informatikai)
21. **Intézményi takarító** (FEOR 9112)
22. **Író, költő** (FEOR 2721 Író, újságíró nélkül)
23. **Jogi szakértő** (FEOR 2611 Jogász, jogtanácsos)
24. **Jogtanácsos** (FEOR 2611 Jogász, jogtanácsos)
25. **Kommunikációs munkatárs, sajtóreferens** (FEOR 2716 Újságíró, rádióműsor-, televízióműsor-szerkesztő)
26. **Könyvelő** (FEOR 4121 Könyvelő – analitikus)
27. **Közösségépítő és -fejlesztő operatív vezető** (FEOR 1329 Egyéb szolgáltatást nyújtó egység vezetője)
28. **Közösségi civilszervező** (FEOR 4229 Egyéb ügyfélkapcsolati foglalkozású)
29. **Munkaerőpiaci tanácsadó** (FEOR 3520 Munkaerőpiaci szolgáltatási ügyintéző)
30. **Munka-és termelészervező** (FEOR 3161)
31. **Nyelvtanár** (FEOR 2492 Nyelvtanár – iskolarendszeren kívül)
32. **Online marketing munkatárs** (FEOR 2532 PR-tevékenységet tervező, szervező)

- 33. Online műsorszerkesztő, Youtube-, Facebook-oldal szerkesztője** (FEOR 4229 Egyéb ügyfélkapcsolati foglalkozású)
- 34. Pályázati író, projektmenedzser** (FEOR 2522 Üzletpolitikai elemző, szervező)
- 35. Pénzügyi számviteli adminisztrátor** (FEOR 3611 Pénzügyi ügyintéző – a pénzügyintézői ügyintéző kivételével)
- 36. Postai kézbesítő** (FEOR 4135 Postai szolgáltató – kézbesítő, válogató)
- 37. Portás** (FEOR 9231 Portás, telepőr, egyszerű őr)
- 38. Pszichológus** (FEOR 2628)
- 39. Recepció** (FEOR 4222)
- 40. Rehabilitációs tanácsadó** (FEOR 2312 Szociális munkás és tanácsadó)
- 41. Segédeszköz készítő** (FEOR 7419 Egyéb kézműipari foglalkozású)
- 42. Szakfordító, tolmács** (FEOR 2627 Nyelvtan, fordító, tolmács)
- 43. Számítógépes rendszerkarbantartó, rendszergazda, honlapszerkesztő** (FEOR 3142 Informatikai és kommunikációs rendszerek felhasználóit támogató technikus)
- 44. Szociális gondozó, szakgondozó** (FEOR 3513)
- 45. Terápiás munkatárs, személyi segítő** (FEOR 3511 Szociális segítő)
- 46. Újságíró, riporter, rádióműsor szerkesztő** (FEOR 2716)
- 47. Ügyfélszolgálati munkatárs** (FEOR 4225 Ügyfélszolgálati központ tájékoztatója)
- 48. Ügyfélértékelési szakértő** (FEOR 4224 Ügyfél- (vevő) tájékoztató)

49. Ügyvezető (FEOR 1324 Szociális tevékenységet folytató egység vezetője)

50. Zeneszerző, zenész, énekes (FEOR 2724)

A fenti lista olyan munkaköröket tartalmaz, amelyeket látássérült munkavállalók bizonyítottan betöltöttek. Listánkat munkáltatók által rendelkezésre bocsátott adatok és közismert információk (író, költő; zeneszerző, zenész, énekes) alapján állítottuk össze.

A leírásokban a munkakörök rövid összefoglalása olvasható, nem a teljes, a munkáltatók vagy a FEOR által összeállított tartalom.

A Foglalkozások Egységes Oszályozási Rendszere (FEOR'o8) a foglalkozásokat a tevékenységek szakmai jellegének megfelelően, az adott foglalkozáshoz szükséges képzettség, készség figyelembevételével kialakított csoportosításban tartalmazza. A teljes FEOR lista megtalálható az interneten.

Adatszolgáltatók

- Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete (VGYKE)
- Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége (MVGYOSZ)
- Informatika a Látássérültekért Alapítvány (Infoalap)
- Kézmű, Erfo, Főkefe Kft.
- WorkForce Kft.

50 MUNKAKÖR

LÁTÁSSÉRÜLT MUNKAVÁLLALÓKNAK

- 1. Adatbázis-tervező és -üzemeltető (FEOR 2151)**
Feladatai: Az egyesület tagnyilvántartó rendszerének fejlesztése, üzemeltetése, folyamatos karbantartása, folyamatos, hibamentes rendelkezésre állás biztosítása. A tagnyilvántartó rendszer programozása, frissítések telepítése, adatmentés, help desk.
- 2. Alkalmazásprogramozó (FEOR 2144)**
Feladatai: Rendszeres feladatai: a Linux operációs rendszer akadálymentesítési feladatának végzése; alkalmazás programozás Linux rendszeren; a magyar pontírás támogatásának karbantartása a Liblouis szoftverben; szakértői tevékenység. Alkalmanként feladatai: szoftvertesztelés.
- 3. Általános irodai adminisztrátor (FEOR 4112)**
Feladatai: Az egyesület működésével kapcsolatos adminisztratív feladatok végzése. Pályázati elszámolások pénzügyi dokumentációjának teljeskörű elkészítése. Postafiók napi ürítése. Postázás, postakönyv vezetése. Egyéb ügyintézés, kézbesítés személyesen hivatali szerveknél.
- 4. Bolti eladó (FEOR 5113)**
Feladatai: A Láthatár Segédeszköz Boltot felkereső érdeklődők és vásárlók udvarias naprakész, pontos és sokoldalú informálása és kiszolgálása az életvitelüket és hétköznapjaikat megkönnyítő segédeszközökről, használati tárgyokról, ezekhez kapcsolódó szolgáltatásokról. Árubeszerzés.
- 5. Braille-kotta készítő, nyomdai előkészítő (FEOR 7231 Nyomdai előkészítő)**
Feladatai: Sík nyomtatású kották átírása Braille-nyomtatásra alkalmas fájllokba. Nyomtatott anyagok átalakítása kép-fájlkká (dokumentumfotózás, szkennelés). Képfájlok átalakítása

szöveges fájlkká. Szöveges fájlok átírása Braille-nyomtatásra, vagy képernyőolvasó szoftverhez alkalmas fájlalba.

6. **Braille-nyomdai előkészítő, szerkesztő** (FEOR 7231 – Nyomdai előkészítő)

Feladatai: A Braille-könyvtár részére nyomtatandó könyvek Braille-feldolgozása. Folyóiratok Braille-feldolgozása. Szükség esetén részvétel egyéb anyagok Braille-feldolgozásában. Dos-os formátumú szövegek duxbury formátumba való konvertálása. Braille-könyvtár állományának bővítése.

7. **Call center-értékesítő** (FEOR 5123 Telefonos (multimédiás) értékesítési ügynök)

Feladatai: Telefonon vagy egyéb elektronikus kommunikációs eszköz révén megkeresi a meglévő és a lehetséges ügyfeleket, hogy árukat és szolgáltatásokat reklámozzon és értékesítsen, valamint árubemutató látogatásokat szervezzen.

8. **Diszpécser** (FEOR 3410 Oktatási asszisztens)

Feladatai: A fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése érdekében segítő szolgáltatások szervezése. Ügyfelekkel telefonon és e-mailben időpontok és helyszínek egyeztetése. Kapcsolattartás a személy és a segítést végző munkatársak között.

9. **Egyetemi, főiskolai oktató, tanár** (FEOR 2410)

Feladatai: Egyetemen vagy főiskolán tanít, tudományos kutatómunkát végez, tanulmányokat publikál. Előadásokat és konzultációkat tart, szemináriumokat, gyakorlatokat vezet, speciálkollégiumokat tart. Szakterületén alap- és alkalmazott kutatómunkát végez, eredményeit publikálja, tananyagot ír, vizsgáztat.

10. **Egyszerű ipari foglalkozású** (FEOR 9310)

Feladatai: Egyszerű, általában fizikai természetű tevékenységeket végez kézi erővel, mint pl. gépek, illetve emberek kiszolgálása, anyagok és tárgyak kezelése. Munkája egyszerű szerszámok

vagy berendezések használatát is igényelheti, kézi anyagmozgatót, rakodást is végezhet.

11. **Érdekképviseleti szervezet vezetője** (FEOR 1131 Társadalmi (érdekképviseleti) és egyéb szervezet vezetője)
Feladatai: A régióban élő látássérült személyek érdekeinek védelme, regionális és országos szintű szakmai és lobbytevékenység végzése. A VGYKE szervezetében a munkáltatói jogok gyakorlása, a szervezetnél folyó tevékenység koordinálása, a szervezet képviselete a médiában.
12. **Értékesítési és marketing tevékenységet folytató egység vezetője** (FEOR 1415)
Feladatai: a látássérültek segédeszközellátását biztosító segítő és egyéb szolgáltatások és programok összehangolt operatív vezetése. Folyamatos szolgáltatás-fejlesztés, bevételgenerálás. A Láthatár Segédeszköz Bolt irányítása, ellenőrzése. Az informatikai háttér biztosítása és karbantartása.
13. **Frissítő és gyögmasszőr** (FEOR 3332 Fizioterápiás asszisztens, masszőr)
Feladatai: A szolgáltatás során kifogástalan frissítő és gyögmasszázs tevékenység végzése, az igénybevevők számára a maximális testi felfrissülés biztosítása. A vendégek empatikus, türelmes fogadása és kezelése. A biztonságos higiénés környezet megtartása.
14. **Folyóirat szerkesztő** (FEOR 2715 Könyv- és lapkiadó szerkesztője)
Feladatai: A lapszámok összeállítása során folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a kommunikációs munkatársakkal és a szakmai vezetővel. Cikk írás, bejövő cikkek, írások jóváhagyása, szerkesztése. Az elnökség és a küldöttgyűlés üléseiről szóló összefoglalók készítése.
15. **Gyógypedagógus** (FEOR 2441)
Feladatai: Gyógypedagógiai fejlesztő foglalkozások tartása, egyéni formában. Braille írás-olvasás tanítása látássérült és

igény szerint látó személyeknek. Gyógypedagógus hallgatók fogadása, tereptanári feladatok ellátása. Részvétel a VGYKE programjaiban.

16. **Hangoskönyv-szerkesztő** (FEOR 3139 Egyéb, máshova nem sorolható technikus)

Feladatai: A hangoskönyvtárban digitalizált formában rendelkezésre álló hangoskönyvek meghallgatása, a hibák jelzése, a felolvasók értékelésének elkészítése.

17. **Hangoskönyvtár adatbázis üzemeltető** (FEOR 2159 Egyéb adatbázis-és hálózati elemző, üzemeltető)

Feladatai: Rendszerüzemeltetés, vagyis a szerver és a rajta található konténeres környezet üzemeltetése, rendszeres karbantartása és frissítése, a szerver mentése, illetve az esetlegesen felmerülő hibák elhárítása és az applikációkkal kapcsolatos hibaelhárítás támogatása.

18. **Humánerőforrás-gazdálkodó, Személyzeti és pályaválasztási szakértő** (FEOR 2523 Személyzeti és pályaválasztási szakértő)

Feladatai: Az emberi erőforrással kapcsolatos szakmai, adminisztratív tevékenységek végzése. Az egyesület működésével kapcsolatos ügyintézői és munkaügyi adminisztratív feladatok végzése. Részvétel új munkatársak felvételi folyamatában, interjúztatás, kiválasztás.

19. **Ifjúsági referens** (FEOR 2910 Egyéb magasan képzett ügyintéző)

Feladatai: A köz- és felsőoktatásban tanuló látássérült diákokról adatbázis készítése, annak folyamatos aktualizálása. Kapcsolattartás a diákokkal, hallgatókkal. Kapcsolattartás a látássérült diákokat, hallgatókat oktató, illetve segítő intézményekkel, valamint a fogyatékosügyi koordinátorokkal.

20. **Informatikai oktató** (FEOR 2141 Rendszerelemző (Informatikai))

Feladatai: Felméri az ügyfél informatikai rendszerekkel szemben támasztott igényeit, problémáit, ezek alapján javaslatot

tesz, illetve megtervezi és megvalósítja a lehetséges megoldásokat a jelenlegi, illetve a jövőbeni informatikai rendszerekhez kapcsolódóan.

21. **Intézményi takarító** (FEOR 9112)

Feladatai: Az irodai környezet rendben tartása, porszívózás, a padlózat felmosása, takarítása. A teakonyha takarítása, mosogatás, konyhai gépek takarítása. Negyedévente nagytakarítás, bútorok elhúzásával. A bútorok ápolása, ablakok lemosása, kárpitok kitisztítása, függönymosás.

22. **Író, költő** (FEOR 2721 Író, újságíró nélkül)

Feladatai: Könyveket, forgatókönyveket, színdarabokat, esszéket, beszédeket, kézikönyveket, leírásokat és más, nem zsurnalisztikai cikkeket ír. Lehet drámaíró, regényíró, költő, novellaíró, irodalmi kritikus, szövegíró, tankönyvíró.

23. **Jogi szakértő** (FEOR 2611)

Feladatai: Elősegíti a szervezet eredményes működését a jog eszközeivel. Közreműködik a törvényesség érvényre juttatásában, segítséget nyújt a jogok érvényesítéséhez, valamint a kötelezettségek teljesítéséhez. Jogszabály-veleményezés, szöveges javaslatok készítése.

24. **Jogtanácsos** (FEOR 2611 Jogász, jogtanácsos)

Feladatai: Jogszabályok figyelemmel kísérése. Tájékoztatás, felvilágosítás, konzultáció a jogszabály-értelmezés (helyes alkalmazás) elősegítése érdekében. Szerződések, jegyzőkönyvek, szabályzatok készítése. Szükség esetén jogi képviselőt ellátása hatóságok előtt.

25. **Kommunikációs munkatárs, sajtóreferens** (FEOR 2716

Újságíró, rádióműsor-, televízióműsor-szerkesztő)

Feladatai: híryananyagok elkészítése, cikkek, interjúk írása az alapítvány weboldalára, egyéb kommunikációs csatornái számára, online médiafelületek menedzselése; az alapítvány képviselője a médiában. Fordításokat készít angolról magyarra és magyarról angolra.

26. **Könyvelő** (FEOR: 4121 Könyvelő, analitikus)
Feladatai: Vevői és szállítói számlák, bank, pénztár, vegyes bizonylatok könyvelése. Analitikus nyilvántartás vezetése, folyószámlák, analitikus nyilvántartás egyeztetése, készletnyilvántartás, tárgyi eszköz nyilvántartása, leltár vezetése. A főkönyvi könyvelés, bérszámfejtés helyességének ellenőrzése.
27. **Közösségépítő és -fejlesztő operatív vezető** (FEOR 1329 Egyéb szolgáltatást nyújtó egység vezetője)
Feladatai: A látássérültekből helyi öfenntartó közösségek létrehozása, ezek támogatása, a látássérülteknek nyújtott segítő szolgáltatások elérésében való aktív közreműködés. A társadalom tagjainak nyújtott érzékenyítő programok, mint szolgáltatások összehangolt operatív vezetése.
28. **Közösségi civilszervező** (FEOR 4229 Egyéb ügyfélkapcsolati foglalkozású)
Feladatai: „A közösség lámpásai” mentori hálózatban, közösségi civilszervezői feladatok ellátása. Látássérült emberek, illetve perifériára szorult csoportok aktivizálásával önszerveződő közösségek támogatása, társadalmi integrációjuk elősegítése. Szemléletformáló programok tartása.
29. **Munkaerőpiaci tanácsadó** (FEOR 3520, Munkaerőpiaci szolgáltatási ügyintéző)
Feladatai: A látássérült tagok és munkavállalók munkaerőpiaci helyzetének felmérése. Kapcsolatépítés munkaerőpiaci munkáltatókkal. A látássérülteket érintő jogszabályok és egyéb intézkedések folyamatos figyelemmel követése. Munkaerőpiaci tanácsadás, mentorálás.
30. **Munka-és termelésszervező** (FEOR 3161)
Feladatai: Megszervezi a dolgozók napi munkáját, termelési és szolgáltatási programokhoz megállapítja a szükséges feltételeket, meghatározza a munkafolyamatok sorrendjét, és műveleti utasításokat készít. Felállítja az elvégzendő feladatok sorrendjét.

31. **Nyelvtanár** (FEOR 2492 Nyelvtanár – iskolarendszeren kívül)
Feladatai: Az oktatási intézmények rendszerén kívül nyelvet oktat a megrendelő igényeinek megfelelően egyénileg vagy csoportos formában. Szükség esetén online oktatást is ellát. Szintfelmérést végez, ütemtervet készít. Megtanítja, feldolgozza a tananyagot, kijavítja a házi feladatokat. Dolgozatot írat és javít.
32. **Pénzügyi számviteli adminisztrátor** (FEOR 3611 Pénztárkezelés)
Feladatai: Pénztárkezelés, számviteli bizonylatok előállítása, iktatás, irattározás, általános és pénzügyi számviteli dokumentumok kezelése. Támogatások, pályázati források elszámolásának elkészítése, dokumentálása. Számlázás.
33. **Online marketing munkatárs** (FEOR 2532 PR-tevékenységet tervező, szervező)
Feladatai: A VGYKE honlapján a hírek, hirdetések dinamikus felületének, az információs oldalaknak a naprakész kezelése. A Foglalkoztatás projektek és Facebook-oldalának kezelése. A VGYKE Facebook-felületének frissítése. Cikkírás, korrektúrázás, a Hírlevél stilisztikai javítása.
34. **Online műsorszerkesztő, Youtube-, Facebook-oldal szerkesztője** (FEOR 4229 Egyéb ügyfélkapcsolati foglalkozású)
Feladatai: Online műsorok, podcastok készítése. Stúdió használata, felvételek készítése, képszerkesztői feladatok ellátása, képek és szövegek megírása, illetve feltöltése a Youtube-csatornára és a Facebook-oldalra. A szerkesztett műsorok szstreamelése.
35. **Pályázati író, projektmenedzser** (FEOR 2522 Üzletpolitikai elemző, szervező)
Feladatai: Elemzéseket készít a pénzügyi, emberi erőforrás-fejlesztési, ügyfél- és közönségkapcsolati, marketing- és értékesítési

területeken. Pályázatok, tenderek, szerződések előkészítése, elkészítése, értékelése. Stratégiai, operatív és akciótervek készítése. Kapcsolati tőke gyarapítása, kampányok kidolgozása.

36. **Postai kézbesítő** (FEOR 4135 Postai szolgáltató – kézbesítő, válogató)

Feladatai: Kézbesíti és válogatja a postai levél-, csomag- és pénzküldeményeket, és egyéb kapcsolódó feladatokat lát el. Átvesszi a postai küldeményeket a felvételi munkahelyen, ezeket nyilvántartásba veszi, rendezi, továbbítja. Kapcsolatot tart a posta és az ügyfelek között.

37. **Portás** (FEOR 9231 Portás, telepőr, egyszerű őr)

Feladatai: Ipari, kereskedelmi és egyéb létesítmények, közintézmények védelmét, őrzését látja el, fellép az illetéktelenül betolakodók, rongálók ellen. Ellát tűzvédelmi, ellenőrző és adminisztratív jellegű tevékenységeket is. Elvégzi a létesítmény nyitását, zárását, betartja és betartatja a beléptetési rendet.

38. **Pszichológus** (FEOR 2628)

Feladatai: A látássérült személyek és családjuk számára készségfejlesztés. Pszichológiai konzultáció nyújtása. Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedésének egyéni és társas készségeinek fejlesztése.

39. **Recepció** (FEOR 4222)

Feladatai: Az egyesülethez érkező vendégek és tagok segítése, kísérése, irányítása. Egyéb feladatai: a tagok informálása, rendezvények támogatása, regisztráció.

40. **Rehabilitációs tanácsadó** (FEOR 2312 Szociális munkás és tanácsadó)

Feladatai: Segítik a munkáltatónál a rehabilitációs foglalkoztatási feladatokat. Elkészítik a személyes rehabilitációs terveket, a foglalkozási rehabilitációs szakmai programot, ezeket frissíti évente. A rehabilitációs tanácsadó fogadóórát biztosít és adatot szolgáltat hivatalos intézményeknek.

41. **Segédeszköz készítő** (FEOR 7419 Egyéb kézműipari foglalkozású)
Feladatai: Látássérült emberek részére speciális termékek, mint: fajtátékok, életvitelt segítő eszközök, szemléltetőeszközök, valamint oktatást segítő eszközök tervezése, készítése, szükség esetén javítása, szállítása. A szükséges alapanyagok és a szerzőgépek kopó (anyagmegmunkáló) részeinek beszerzése.
42. **Szakfordító, tolmács** (FEOR 2627 Nyelvtan, fordító)
Feladatai: Egyik nyelvről a másik nyelvre fordít, tolmácsol. Számítástechnikával kapcsolatos cikkek és beszámolók összeállítása. Hivatalos iratok, műszaki leírások szöveghű és pontos fordítása. Tárgyalásokon, megbeszéléseken, konferenciákon tolmácsolás.
43. **Számítógépes rendszerkarbantartó, rendszergazda, honlapszerkesztő** (FEOR 3142)
Feladatai: Az egyesület működéséhez szükséges informatikai háttér biztosítása és karbantartása. Tárolóhely biztosítása. Szolgáltatókkal való kapcsolattartás, új eszközök telepítése. Karbantartás, aktív kommunikáció. Továbbá végzi a honlap szerkesztését, karbantartását.
44. **Szociális gondozó, szakgondozó** (FEOR 3513)
Feladatai: Megkönnyíti a fogyatékos személyek önálló, önrendelkező életvitelének kialakítását és gondozási, ápolási feladatokat végez és felügyeletet lát el az egyén biztonsága érdekében.
45. **Terápiás munkatárs, személyi segítő** (FEOR 3511 Szociális segítő)
Feladatai: A fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése érdekében segítő szolgáltatások biztosítása, mint pl. személyi kíséréssel történő segítségnyújtás bevásárlásban, hivatalos ügyek intézésében, egészségügyi ellátás igénybevételében stb., illetve gépkocsival szállított személy kísérése.

46. **Újságíró, riporter, rádióműsor szerkesztő** (FEOR 2716)
Feladatai: Információk gyűjtése, tájékozódás, kutatómunka végzése, téma kiválasztása, műfaj meghatározása, vázlat, szinopszis készítése. Riport készítése, egyeztetés a riportalannal, fotó, kép, ábra rendelése, korrigálás.
47. **Ügyfélszolgálati munkatárs** (FEOR 4225 Ügyfélszolgálati központ tájékoztatója)
Feladatai: A látássérült ügyfelek naprakész informálása telefonon, személyesen és e-mailben. Tájékoztatás az őket érintő szolgáltatásokról, pályázatokról, programokról, intézkedésekről, ezáltal mindennapi életük megkönnyítése. A Hírlevél szerkesztése. A tagnyilvántartás naprakész vezetése, elektronikusan.
48. **Ügyféltájékoztatási szakértő** (FEOR 4224 Ügyfél- (vevő) tájékoztató)
Feladatai: Személyes, telefonos és e-mailben informatikai ügyféltámogatás; informatikai eszközbemutatók megtartása; részvétel IT-eszközök használati oktatásában. Eligazodást szolgáló vagy figyelemfelhívó információkat, tájékoztatást ad. Alkalmanként szoftvertesztelést végez.
49. **Ügyvezető** (FEOR 1324 Szociális tevékenységet folytató egység vezetője)
Feladatai: Megtervezi, vezeti, koordinálja és ellenőrzi a szociális és közösségi szolgáltatási programokat. Kiszámítja és kezeli a költségvetést, ellenőrzi a kiadásokat, biztosítja az erőforrások hatékony felhasználását. Kapcsolatot tart más állami és egyéb finanszírozó szervezetekkel. Képviseli az egységet.
50. **Zeneszerző, zenész, énekes** (FEOR 2724)
Feladatai: Zenedarabokat alkot, zeneműveket átír, hangszerel, zenei kompozíciókat ad elő. Játsszik egy vagy több hangszeren szólólistaként vagy zenekar, együttes tagjaként. Fellép kamaragyüttesben, operatársulatban, könnyűzenei együttesben, felvételeken szerepel. Vagy kántorként dolgozik.

